

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 1

18 Aralık 2014 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.23

BAŞKAN: Mehmet S. TEKELİOĞLU (İzmir)

BAŞKAN VEKİLİ : Yıldırım M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş)

BAŞKAN VEKİLİ: Oğuz OYAN (İzmir)

SÖZCÜ: Ercan CANDAN (Zonguldak)

KÂTİP: Zühal TOPCU (Ankara)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, bakanlıklarımızın değerli temsilcileri, basın mensuplarımız, değerli misafirlerimiz, değerli arkadaşlarımız; hepiniz hoş geldiniz.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun 24'üncü Yasama Dönemi, Beşinci Yasama Yılı 23'üncü toplantısını açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Değerli üyelerimiz, gündemimizde (1/995) esas numaralı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı yer almaktadır.

Bildiğiniz gibi, Komisyonumuza havale edilen tasarı ve teklifler Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Kanun'u uyarınca Avrupa Birliği mevzuatına uygunluk açısından incelenip görüşülmektedir. Bunu söylerken, yani bugünkü görüşeceğimiz kanunla ilgili doğrudan bir norm yok ama, bu tabii ki bizim görüşmelerimize engel değil. En azından Avrupa Birliğinin genel nosyonu etrafında görüşmelerimizi sürdüreceğiz.

Temel olarak, bu çerçevede ele alacağımız tasarımı görüşme usulümüz kısaca şu şekilde olacak: Önce, tasarının sahibi olarak İçişleri Bakanlığına söz vereceğim. Daha sonra, her zaman yaptığımız gibi, Avrupa Birliği Bakanlığından arkadaşımız var, onun görüşlerini alacağız.

Daha sonra da, bu tasarının ana komisyonu İçişleri Komisyonu, İçişleri Komisyonu tasarımı ele almak üzere bir alt komisyon oluşturdu ve o alt komisyon çalışmaya başladı, bazı değişiklikler de önerecekler bildiğim kadarıyla. Bu sebeple İçişleri Komisyonunun bu alt komisyonundan Çankırı Milletvekilimiz İdris Şahin Bey'i ben buraya davet ettim. Bize alt komisyon çalışmaları ve alt komisyonda ele alınış şekli hakkında, oradaki tasarıya bakış hakkında şimdiye kadar yapılan değişiklikler, öneriler etrafında bize bir bilgi versin. Ondan sonra biz Komisyon üyelerimizin görüşlerine tasarımı açacağız ve görüşmelerimiz bu şekilde devam edecek.

Son olarak, şöyle bir şey söylememiz gerekiyor: Tali komisyon olmamız hasebiyle bizim, maddelerini ayrıca görüşmeden tasarının geneli üzerindeki görüşmelerle yetinebiliyoruz. Bu sebeplerle tasarının geneli üzerindeki görüşmelerde üyelerimiz tasarının maddeleri hakkında da kendi görüşlerini ifade edebilirler. Şimdi, bu hatırlatmadan sonra tasarının görüşmelerine başlayabiliriz.

İlk olarak İçişleri Bakanlığı temsilcisine tasarımı sunmak üzere söz veriyorum. Neleri öngördünüz, tasarının maksadı neydi, eksikler nelerdi ki bunları gidermek üzere bu şekilde bu şekilde bir tasarı hazırladık? Yalnız istirhamım şu: Kayıtlara girmesi bakımından, konuşan arkadaşlarımız eğer önce isimlerini söylerler ve kendilerini tanıtırılarsa iyi olur. Bu çerçeve etrafında önce İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcımız Enver Salihoğlu'na söz veriyorum.

Buyurun efendim.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ENVER SALİHOĞLU – Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Huzurunuzda getirilen Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı temel olarak Bakanlığımız tarafından hazırlanmış, Bakanlar Kurulumuzun uygun görmesi üzerine yüce Meclise sunulmuştur.

Tasarımız dört temel bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, polisin yetkileriyle ilgili bir bölüm bulunmaktadır. İkinci bölümde, emniyet teşkilatının yapısına düzenlemeler getiren bir bölüm bulunmaktadır. Üçüncü bölümde, nüfus hizmetleriyle ilgili çeşitli bürokratik işlemlerin azaltılmasına yönelik bir bölüm ve son bölümde de, Bakanlığımızın teşkilat kanuna ilişkin bazı düzenlemeleri öngörmektedir.

Polisin görev ve yetkileriyle ilgili olan bölümde, suçun önlenmesine yönelik olarak arama yetkilerinin düzenlendiğini, mülki idare amirlerine bazı yetkiler veriliyor. Yine, silah kullanma yetkisinin tanımı kapsamına bazı ilaveler yapılıyor. Dinlemeyle ilgili konularda polisin bazı yetkileri genişletiliyor. Bunları tabii detaylı olarak arzu ettiğiniz takdirde arz edeceğim.

BAŞKAN – Enver Bey, daha çok bize gerekçeler üzerinde, yani niçin bu değişiklikleri yapmak durumuna geldiniz? Onlar üzerinde bilgi vererseniz, yani sonunda ne çıkacak, niçin bu değişiklikleri yaptık?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ENVER SALİHOĞLU – Burada, tasarımızın gerekçelerini şöyle sıralayabiliriz: Gene polisimizin yetkileriyle ilgili, daha önce 2005 yılına kadar olan yetkileri 2005 yılında kısmen azaltılmıştı. Fakat bu, polisin çalışmasını, etkinliğini azalttığı için bazı yetkilerinin artırılmasına ihtiyaç duyuldu. Bu gerekçelerle polisimizin yetkileri artırıldı. Yine, gözetli konusunda, Avrupa Birliğinin çeşitli ülkelerindeki gözetli süreleri bizim ülkemizde uygulanmasına rağmen tamamen savcı ve hâkimin takdir yetkisindeydi. Yine, çeşitli Avrupa Birliği ülkelerinde gözetli süreleri ve gözetlince alma yetkisi polise ait bulunuyor, bizde de buna paralellik getiriliyor. Örneğin, İngiltere, Almanya, Avusturya, İtalya, İspanya, Belçika, Danimarka gibi birçok Avrupa Birliği ülkesinde bu yetki polise aittir. Bizde de ona paralellik ve ihtiyaca binaen bu düzenleme getiriliyor.

Yine, uyuşturucularla ilgili, son yıllarda, özellikle son günlerde "Bonzei" adı altında çocuklarımızı, gençlerimizi kötü alışkanlıklara sevk eden bu uyuşturucuyla ilgili kanunlarımızda yeterli tanım ve açıklama bulunmamaktaydı. Bunu da tasarımıza bir bölüm olarak ekledik ve bununla ilgili cezaların da artırılması sağlanıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 2

Yine, toplantı ve gösteri yürüyüşleriyle ilgili bazı düzenlemeler getiriliyor. Toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde zaman zaman gösteri ya da toplantı yapanların güvenliğini tehdit eden, kamu düzenini tehdit eden düzenlemeler oluyor. Bunları önlemek için yeni düzenlemeler getiriliyor.

Yine, kamuya verilen zararlarla ilgili olarak da rücu hakları konusu var. Bu mevcut yasamızdaki süreler uzatılıyor, çünkü bunlara ulaşmak, tebligatların yapılması zaman aldığı için burada ki rücu süreleri 2 katına çıkarılıyor.

Özet olarak gerekçelerimiz bunlar.

BAŞKAN – Siz bu tasarının hazırlık safhasında bulundunuz mu, hazırlık komitesinde?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ENVER SALİHOĞLU – Evet, Bakanlığımız olarak hazır bulunduk.

BAŞKAN – Peki, özgürlükler bakımından bu tasarı biraz eleştiriliyordu. Onları nasıl savunuyorsunuz?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ENVER SALİHOĞLU – Şimdi, burada özgürlüklerle ilgili -biraz önce verdiğim örnek- gözetli süreleriyle ilgili genelde bir eleştiri var. Ama Avrupa Birliği ülkelerinden verdiğimiz örneklerde görüldüğü gibi, bizim ülkemizdeki polisimize de Avrupa Birliği ülkelerindeki polislere verilen yetkilerin aşağı yukarı aynı verilmiş oluyor. Bununla çağdaş Avrupa ülkelerindekinden farklı bir düzenleme getirmiyoruz, orada da aşağı yukarı aynı düzenlemeler var.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Mehmet Bey, Avrupa Birliği Bakanlığı olarak siz nasıl baktınız tasarıya, bir de sizi dinleyelim.

Arkadaşlar, biraz önce de söyledim -belki iştmeyen ya da sonradan gelen arkadaşlarımız var- bizdeki şimdiye kadar ki usulde Avrupa Birliği Bakanlığından biz görüşü alıyorduk ve üyelerimize dağıtıyorduk. Bu sefer Avrupa Birliği Bakanlığında bize görüş gelmediği için sizlere iletemedik. Onun için Mehmet Cangir Bey'i burada dinleyeceğiz Avrupa Birliği Bakanlığının görüşleri olarak.

Buyurun.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri; ben de hem şahsım hem de Avrupa Birliği Bakanlığımız adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, bununla ilgili, tabii siz de Sayın Başkanım belirttiniz, doğrudan bir Avrupa Birliği normu olmasının ötesinde, genel ilkeler, Avrupa Birliğinin yaklaşımı, çeşitli raporları çerçevesinde biz konuya baktık; üye ülke uygulamaları, örnekleri bağlamında konuya yaklaştık. Onunla ilgili ben de size kısa bir bilgi arz edeceğim.

Temel ilkeler çerçevesinde baktığımız zaman, örneğin iç güvenliğin sivil gözetimi konusunda, bu husus vali ve kaymakamlara jandarma üzerindeki yetkilerinin sicil, atama, disiplin, denetim gibi yetkilerinin verilmesi, sağlanması hususu 1998 yılından beri Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanan ilerleme raporlarında çeşitli şekillerde ifade ediliyordu zaten. Bu hususun bu tasarı kapsamında değerlendirilmiş olmasını önemli görüyoruz çünkü yine kavramsal olarak iç güvenliğin sivil denetimi ve bunun yasalarla güvence altına alınması önemli bir husus. Burada bunun sağlandığını görüyoruz.

Yine, genel ilkeler bazında baktığımız zaman, özellikle nüfus hizmetleriyle ilgili olarak kırtasiyeciliğin azaltılması gibi hususlar var. Bu da kamu yönetiminin hızlı, etkili, verimli işlemesi açısından önemli bir husus. Bu da kamu yönetiminin etkililiği ve verimliliği çerçevesinde kayda değer görülüyor.

Diğer bir husus, kimlik kartlarına biyometrik verilerin işlenmesi hususu da, Avrupa Birliğiyle yürüttüğümüz vize muafiyeti yol haritasında öngörülen bir husus. Bunun da sağlanacak olması kayda değer, önemli bir gelişme.

Tabii, daha spesifik olarak sizin de belirttiğiniz belki bazı tartışmalı hususlarla ilgili olarak da bakacak olursak, şimdi, özellikle molotofkokteyli, sapan gibi hususlar kamuoyunun da gündemine geldi. Tabii, bunların da esasında kişilerin hak ve özgürlüğünü güvence altına alma yönüyle biz değerlendirilmesinin doğru olacağını düşünüyoruz. Nedir burada kişilerin hakkı ve özgürlüğü? Toplantı ve gösteri yapma hakkı ve özgürlüğü, esasında bu tarz hükümlerle daha sağlam bir şekilde garanti altına alınıyor. Yani, birilerinin elinde molotof veya sapan varsa, toplantıya diğer katılanların özgürlüğünü elinden almaya yönelik olarak bu kullanılabilir; kişilerin yaşama hakkı, güvencesi, bunları da zaten tehlikeye atabilecek bir durum. Ancak özellikle toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı açısından baktığımız zaman, bu da bir hak ve bunun en iyi şekilde gerçekleştirilmesi de önemli. Bu hakkı güvence altına alan birtakım hükümler içeriyor malumunuz.

Buna tabii somut ülke örneği vermek gerekirse -molotofla ilgili- Almanya'da, İngiltere'de, İrlanda'da, özellikle bunun tabii insanın canına da kastedecek bir noktaya varabileceği düşünüldüğünde, insanların ölümüne de neden olabileceği düşünüldüğünde yakıcı maddeler olarak ağırlaştırıcı birtakım hükümler var. Örneğin, Alman silahlar kanununda molotof, sapan yasaklanmış silahlar listesi ekinde yer alıyor. Yine, bahsettiğim gibi, İngiltere ve İrlanda'da da patlayıcı madde bulunduranlar, kullananlar, kullanmaya teşebbüs edenler hapis cezasıyla cezalandırılıyor.

Şimdi, diğer bir tartışmalı husus, arama. Tabii, burada bir karışıklığın olduğunu düşünüyorum ben kamuoyunda da. Buradaki arama Ceza Muhakemeleri Kanunu kapsamındaki adli arama değil esasında, Sayın İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcımız da belirttiler. Bu, esasında bir önleme araması. Yani, suç işlendikten sonra değil, suç işlenmeden önce kamu düzenini, güvenliğini sağlamaya yönelik olarak bir arama. Burada zaten önleme araması bu nedenle Ceza Muhakemeleri Kanunu'na dayanarak değil, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'na dayanarak yapılan bir şey. Polisin zaten suç işlenmesini önlemek amacıyla belli yetkileri vardı, burada biraz daha bu yetkilerin artırıldığını görüyoruz. Fakat dediğim gibi, bu bir önleme araması olduğu için çevresel şartlar, güvenlikle ilgili koşullar dikkate alındığında, polisin böyle bir yetkisinin olması ki sınırlayıcı hükümler de öngörülüyor zaten tasarıda. Nedir bu sınırlayıcı? Mülki idare amirinin belirlediği kolluk amirlerine veriliyor bu yetki, yani herkese, bütün polis memurlarına verilen bir yetki değil. Bu noktada, işte, örneğin arabaya da bakabiliyor, kişinin üzerine de bakabiliyor. Fakat burada -dediğimiz gibi- bu yetkilerin AB normları açısından -tabii soruyorsunuz- bir yasal tabanının olması gerekiyor. Burada bu husus yasada öngörülüyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 3

İkincisi, somut koşulların olması gerekiyor. Yani, her durumda bunu yapamazsınız. Nedir burada somut koşul? Kamu düzeni, güvenliğinin sağlanması, bir tehlikenin olması, bu somut şartların olması gerekiyor.

Üçüncüsü, bir karar olması gerekiyor yani kendiliğinden bunu yapamaz. İşte, karar, belirlenmiş olan kolluk amirlerinin bu yetkiye sahip olması ve yirmi dört saat içerisinde yine hâkim kararına bağlanması da söz konusu.

Dördüncü bir husus belki söylenebilecek olan, ülkemizde malumunuz uygulamadan kaynaklanan sıkıntılar bu konularda dile getirilebiliyor genelde. Bunun da orantılı olması gerekiyor yani bu tedbiri tehlikeye orantılı olarak uygulamanız gerekiyor. Bu da tabii ki uygulamada dikkat edilecek bir husus.

Başkanım, genel olarak benim de belirteceğim, söyleyeceğim -ayrıca sorular olursa cevaplamaya çalışırız- hususlar, genel kamu yönetimi, temel evrensel ilkeler ve belli hususlarla ilgili olarak bunlar. Ayrıca bir soru olursa cevap vermeye çalışacağım.

BAŞKAN – Yani, bu tasarıda siz Avrupa Birliği'nin genel nosyonu itibarıyla bir aykırılık görmüyorsunuz, öyle mi?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MEHMET CANGİR – Evet.

BAŞKAN – Peki efendim, çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, dediğim gibi, İçişleri Komisyonu bu tasarinın asıl komisyonu. Bir alt komisyon kuruldu ve bu alt komisyonda bu tasarı irdeleniyor, birtakım değişiklikler de öneriliyor. Bunlar hakkında neler oldu, ne tür değişiklikler yapıldı, nasıl bakıldı tasarıya, şimdiye kadar ki ele alış tarzı nedir, bunun için ben İçişleri Alt Komisyon üyesi Çankırı Milletvekili arkadaşımız İdris Şahin Bey'i davet ettim "Bize lütfen bilgi ver." diye. Sağ olsun kendisi, kırmadı, nezaket gösterdi, şimdi aramızda. İzin verirsiniz arkadaşımızı, İdris Şahin Bey'i dinleyelim ve ondan sonra Komisyon üyelerimize de söz verelim.

İdris Bey, buyurun efendim.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben de başta Sayın Başkanımız olmak üzere, Komisyonumuzun değerli üyelerini ve Bakanlık temsilcisi arkadaşlarımızı ve basın mensuplarını saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, söz konusu tasarinın ne ihtiva ettiği bilgi notunda net bir şekilde ifade edilmiş. Ancak burada sadece 4 tane kanundan özellikle bahsedilmesine rağmen, söz konusu tasarıda tam 21 kanunda düzenleme öngörülüyor, değişiklik öngörülüyor. Ve buradaki düzenlemelerle alakalı gerek İçişleri Ana Komisyonunda gerekse Alt Komisyonunda öncelikli olarak tasarinın genel itibarıyla Anayasa'ya aykırılığı olduğu iddiasıyla Anayasa'ya aykırılık görüşmeleri ele alındı. Yine, alt komisyonda da hemen hemen görüşmüş olduğumuz tüm maddelerde dün itibarıyla yaklaşık 30 madde alt komisyondan geçti. Büyük çoğunluğunda Anayasa'ya aykırılık iddiaları ileri sürüldü. Tabii ki Anayasa'ya aykırılık ileri sürülünce -ben aynı zamanda Anayasa Komisyonu Başkan Vekiliyim- biz bu konuyla alakalı gündeme almayacağımızı ve görüşmeyeceğimizi belirterek bunu İçişleri Komisyonuna gönderdiğimizde, Anayasa'nın başlangıç kısmında millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun bu Anayasa'da gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağını belirttiği hükmüyle başlangıç kısmından girerek, daha sonra bu düzenlemelerin Anayasa'mızın hangi maddelerinde özellikle karşılık bulduğunu şöyle bir inceleme fırsatı... Çünkü Avrupa Birliği Uyum Komisyonuna geliyoruz ve sonuç itibarıyla Avrupa Birliği'nin Uyum Komisyonunda hangi kriterleri göze aldığını ve özellikle ilerleme raporunda hangi hususları genel anlamda Türkiye noktasında eksik gördüğü hususunda bir kısım çalışmalar yaparak şu an itibarıyla bu tasarinın AB Uyum Komisyonu ilkelerine ve Avrupa Birliği ilkelerine aykırı olup olmadığını gözden geçirmemiz gerekiyordu. Ve Anayasa'nın 14'üncü maddesinde yer alan "Temel hak ve hürriyetlerden hiçbir devletın ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz." ile Anayasa'nın 19'uncu maddesindeki "Kişi hürriyeti ve güvenliğini düzenleyen maddelerde hâkim kararı olmadıkça yakalama ancak suçüstü hâlinde ve gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde yapılabilir." hükmünü birlikte değerlendirdiğimizde, burada Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda, Emniyet Teşkilatı Kanunu'nda, Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu'nda ve Nüfus Hizmetleri Kanunu başta olmak kaydıyla saydığımız 21 maddede bir Anayasa'ya aykırılık özellikle görmediğimizi alt komisyonda ve ana komisyonda yapılan müzakereler neticesinde oylayarak kararlaştırdık.

Ben burada özellikle Avrupa Birliği Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı arkadaşımızın olaya yaklaşımının son derece olumlu olduğunu ve herkesin dilinde olan buradaki düzenlemelerin hepsinin önüne geçen suçun önlenmesindeki arama yetkisiyle alakalı husustaki değerlendirmelerin de sağlıklı bir zemine oturtulduğunu görüyorum. Çünkü buradaki uygulanan usul, suçun işlenmesinin önlenmesi, kaçan faillerin yakalanması, kişilerin hayatına, mal varlığına veya topluma yönelik tehlikenin önlenmesi amacıyla durdurulan kişinin üstü, eşyası ve aracın mülki idare amiri tarafından belirlenen kolluk amirinin yazılı emriyle aranmasına imkân tanıyor. Ama bu aramada özellikle de belirtiliyor, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda "...görünmeyen ve kapalı olan alanlarında..." veya yine öncesinde Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda bu maddeyi düzenleyen kısımda "Öncelikle durdurma sebebi kişiye söylenir, açıklanır; sonrasında arama gerçekleştirilir." deniyordu. Sizin bizden özellikle istediğiniz, alt komisyonda bunlarla alakalı bir değişiklik var mı dediğinizde en önemli maddede burada bir değişiklik yaptık. Özellikle hem muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarımızın belirli çekincelerini önlemek hem de işin biraz daha keyfiliği önleme adına -özellikle polis arkadaşlarımızın görevlerini yaparken keyfi hareket etmelerini önlemek adına- bu fıkranın, (1)'inci fıkranın son bölümüne "Yapılan aramalarda, araç aramalarına ilişkin olarak kişiye arama gerekçesini de içerir bir belge verilir." hükmünü koyduk. Bunda ki murat ettiğimiz amaç da şuydu: Ola ki polis bir yanlış uygulaması söz konusu olursa vatandaşın elindeki belgeyle rahatlıkla bağımsız mahkemelere gidip hakkını arayabilme imkânını sunuyorduk. Ve yine değerli...

BAŞKAN – Çok affedersiniz.

Arkadaşlar, alt komisyonda şimdiye kadar yapılmış olan değişiklikleri size ilettik, size gönderdiğimiz dosyada bunlar var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 4

IDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Özellikle burada bir hususa da dikkatinizi çekmek istiyorum: Bu, suçun önlenmesindeki arama yetkisi, yargısal bir faaliyet olarak değil, önleme amaçlı bir yetki ve bunu da her hâlûkârda yine biz belirli bir sıkıntı olmasın diye, kolluk amirinin arama emrinin yirmi dört saat içerisinde hâkim onayına sunulması şeklinde düzenlendiğini de açık şekilde burada görebiliyoruz.

Şimdi, burada asıl değerlendirilmesi gereken diğer bir madde ise polisin müşteki, mağdur veya tanık ifadelerini talepleri hâlinde ikamet ettikleri yerde veya işyerlerinde alabileceğine dair bir değişiklik yaptık alt komisyonda. Çünkü burada da arzuladığımız hadise şuydu: Belki toplumun genelinde bir polisin bir iş yerine gelmiş olması, bir eve gelmiş olması çevre sakinleri açısından farklı değerlendirilebilir gibi bir endişe ifade edildi. Aslında burada sadece müşteki, mağdur ve tanık ifadeleri olmasına rağmen, çok fazla sıkıntı olmayacağını bizim düşünmemize binaen, arkadaşlarımızın yoğun talepleri, özellikle muhalefet partisi arkadaşlarımızın da bu noktada talepleri gerçekleşti. Ve bunu "...vatandaşın talebi hâlinde" şeklinde düzelttik. 1'nci maddenin (3)'üncü fıkrasında, 15'inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir hükmüne "...talepleri hâlindeki" ibaresi alt komisyon tarafından da eklendi.

Yine, (2)'nci fıkrasında, çok önemli bir düzenleme bize göre, bu da toplantı ve gösteri yürüyüşleri açısından sıkıntı oluşturabileceğini yine alt komisyondaki arkadaşlarımızın genelinin talebiyle "kendisinin veya başkalarının can güvenliğini tehlikeye düşürenleri" ibaresinde "kendisinin" sözcüğünü kaldırdık. Şimdi, aslında bakarsanız kendisini de bu toplantı ve gösteri yürüyüşleri esnasında olsun, diğer faaliyetlerde olsun zarara uğratabilecek insanlar yok mu? Elbette var, ama bu sanki bir nevi özgürlüklerin daraltılması şeklinde gibi değerlendirildi ve arkadaşlarımızın bu telkinleri sonucunda da yine burada her ne kadar oy çokluğuyla dense de iktidarıyla muhalefetiyle oy birliğiyle bu "kendisinin" ibaresi de madde metninden çıkarıldı, bunu da özellikle sizlerle paylaşmak istiyorum.

Yine, bir diğer değişikliğimiz ise 5'inci maddede gerçekleşti. 5'inci maddedeki değişiklik ise şunu ihtiva ediyor: Uyuşturucu madde kullanımına ilişkin hususlarda "kışla ve askerî tesisler" olarak burada, tanımlamada yer almamıştı. Biz burada "kışla ve askerî tesisleri" de buna ilave etmek koşuluyla, yine, bu bina ve tesisler ile bunların varsa çevre duvar, tel örgü ve benzeri engel veya işaretlerle belirlenen sınırlarına 200 metreden yakın mesafe içerisindeki umuma açık yerlerde uyuşturucu kullananların cezalarında yarı oranında artırımı öngördük. Buradaki yetki aslında tasarıda mülki amirlere bırakılmış idi. Hiçbir şekilde bir cezai işlem öngörülecek bir düzenlemede idarenin farklı farklı yerlerde farklı oranlar veya mesafeler belirleyebileceği öngörüsünden hareketle bu karar verme yetkisini idareye bırakmadan kanun koyucu olarak Parlamentoda bizlerin koyması gerektiğinin uygun olacağı düşünüldü. Burada da alt komisyondaki arkadaşlarımızın tamamının muvafakatiyle 200 metre mesafede uyuşturucu kullananlara cezada bir artırımı öngörüldü.

Yine, 6'nci maddede -özellikle bu hususun da altını bir hukukçu olarak kalın çizgilerle çizmek istiyorum- suçüstü hâlleriyle sınırlı olmak kaydıyla, bazı suç tiplerinde düzenlemeler gerçekleştirildi. Buradaki yine "istihbari dinlemeler" olarak tabir ettiğimiz önleme dinlemesi, hâkimin yirmi dört saat yerine kırk sekiz saatte karar vermesi ve dinleme kararının da Ankara Ağır Ceza Mahkemesi üyesince verilmesi öngörüldü. Burada da bu düzenlemede hem suçüstü hâlleriyle sınırlı kalmak kaydıyla hem de son fıkraya Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu'nun 3'üncü maddesinde belirtilen suçları da ilave edecek bir önerge verdik ve burada da bu önergemiz işlem gördü. Bunda da hem Bakanlığın bu noktada bir talebi olmuştu hem de biz suçun tahdidi olarak burada belirli tahdidi suçlar öngörmüştük. Buraya kaçakçılık maddesini de özellikle koymuş olduk 6'nci maddede.

Yine, 7'nci maddede de, bir kısım yetkiler İller İdaresi Kanunu'nda vali ve kaymakama verilmişti. Burada kaymakama verilen bu yetkinin kaldırılmasını, bu imkândan sadece valinin bunu kullanabilmesi gerektiğini ifade ettik. Bu da şudur: Vali lüzumu hâlinde kolluk amir ve memurlarına suçun aydınlatılması ve suç faillerinin bulunması için gereken acele tedbirlerin alınması hususunda doğrudan emirler verebilir, kolluk bu emirleri mevzuatta belirlenen usule uygun olarak yerine getirebilir hükmü söz konusu. Ve burada da kaymakama da benzer şekilde belirli hiyerarşi içerisinde bu yetkiler verilmişti. Biz kaymakamın bu yetkiyi kullanmasının doğru olmayacağını düşündük ve bu imkânın sadece vali tarafından kullanılması noktasında bir önergeyle bir düzenleme yapıldı.

Yine, aynı maddenin, 7'nci maddenin (2)'nci fıkrasında da "Şiddet olaylarının yaygınlaşarak kamu düzeninin ciddi şekilde bozulmasına yol açabilecek toplumsal olaylara yönelik olarak ilde vali, olayların birden çok ili kapsamı durumunda da İçişleri Bakanından bu durumun tespiti üzerine alınan ve usulüne göre tebliğ veya ilan olunan kararlar ve tedbirlere aykırı davranışlara üç aydan bir yıla kadar hapis cezası öngörülür." hükmünde bir önergeyle bir düzenleme yapıldı. Burada da tamamen İller İdaresi Kanunu'nda geçmiş dönemlerde benzer yetkileri olmasına rağmen "şiddet olaylarının yaygınlaşması hâlinde" ibaresi de kullanılmak suretiyle, böyle ilave bir yetki verildi.

9'uncu maddede, yine "Sistemde yer alan kayıtları hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan, ele geçiren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre cezalandırılır." hükmünü getirdik. Buradaki amaç da şuydu: Özellikle araç kiralama işlemlerinde, son dönemlerde kiralık araçlarla birlikte oldukça suçlar işleniyor ve bu noktada belirli bir kayıt söz konusu değil kiralama şirketlerinin. Bu bir teklif şeklinde aslında gelmiş Parlamente'ye. Daha sonra da tasarıyla birleştirilmiş bir arkadaşımızın teklifi. Araç kiralayanların kimlik bilgilerini ve orada yönetmelikçe belirlenecek hususlarda hangi bilgiler ihtiva ediyorsa bu bilgileri temin edecek araç kiralayan. Ancak, bu bilgileri başkasına vermesi hâlinde, kişi hak ve özgürlüklerinin bir şekliyle ihlali niteliğinde olabileceğinden bahisle, bu bilgileri başkalarıyla paylaşanlara cezai bir sorumluluk getiren bir düzenleme ve burada da, özellikle yine iktidar ve muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarımızın birlikte talebiyle, burada yer alan kayıtları hukuka aykırı olarak bir başkasına veren veya ele geçiren kişi hakkındaki düzenleme tamamen kanunun benzer nitelikteki bir tatbikinin buraya uygulanması şeklinde oldu. Ve yine bu kanuna göre verilen idari para cezalarıyla ilişkin tasarı metninde hangi tarihte ödeneceğine dair bir hüküm konulmamış. Bu önergeyle, yine, burada bir ay içerisinde bunun ödenmesi gerektiğine dair bir düzenleme de burada gerçekleştirilmiş oldu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 5

Şimdi, özellikle, yine bu Kanun'da polis ve kıdemli polis memurlarıyla alakalı bir düzenleme söz konusuydu ikinci bölüm 10'uncu maddede. Orada da, kendileriyle aynı imkâna sahip olan diğer arkadaşları yararlandığı hâlde baş polis memurları ve kıdemli polis baş memurları tasarıda unutulmuş. Bunu da bir önergeyle burada özellikle düzenledik.

Sonrasında, yine özlük haklarıyla alakalı bir düzenleme var 10'uncu maddede. Onu da ihtiva ettik.

İşin özü itibarıyla şunu söyleyebilirim: Yani, bu değişiklikler -önergelerle hangilerinde değişiklik oldu- sizlere ulaştırıldı ve bir şekliyle biliyorsunuz. Ama bizim burada söylememiz gereken asıl önemli olan şu: Yani, sonuç itibarıyla biz bir dünya düzeninde dünya milletleriyle birlikte yaşıyoruz ve sizin Komisyonunuz da Avrupa Birliği Uyum Komisyonu. Sonuç itibarıyla bir irade ortaya koymuşuz ve Avrupa Birliğinde var olan bir kısım yetki, haklar ne ise ülkemizde de uygulanması noktasında. Ancak, sanki bu düzenlemeyle, Avrupa'da olmayan ve bizde ihdas edilen bir kısım normlar gerçekleştiriliyormuş gibi bir algı yaratılmaya çalışıldı. Sayın Avrupa Birliği Bakanlığı Müsteşar Yardımcımız da belirli örnekler verdi ama ben, herkesin dikkatini çekmesi adına, gözetimin bir yargılama faaliyeti, adli bir işlem olmadığını, önleme şeklinde bir yetki olduğunu ve Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda düzenlendiğini; Türkiye'de şu anki mevcut durumun ne olduğunu, Avrupa ülkelerinde neler olduğunu kısaca örneklerle uygun görürseniz arz etmek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Sayın Başkanım, ben bir uçağa yetişeceğim. Eğer AB Komisyonunda söz gelmeyecekse ben konuşamayacağım.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Hayır, bununla tamamlıyorum.

BAŞKAN – Yani, sözünü bitirsin ilk sözü size vereceğim Aykan Bey.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Biraz uzadığı için...

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Bizim örfümüzde adetimizde misafirin de sözü kesilmez Aykan Bey.

Siz davet ettiniz, ben aşağıdaki bir kısım bilgileri burada paylaşmak adına...

Sadece şunu ifade edeyim: Türkiye'de gözetim altına alma yetkileri ve süresi mevcut durum itibarıyla, özellikle 2005 yılında yapılan değişikliklerle, yetkili makam olarak savcıya tek kişi için yirmi dört saat, toplu suçlarda azami dört gün gibi bir süreydi. Şu anki öneride polise yirmi dört saat, savcıya kırk sekiz saat, toplu suçlarda azami dört gün.

Avrupa ülkelerinde gözetim altına alma yetkilileri ve süresi bakımından, İngiltere'de polisin otuz altı saat; Almanya'da yirmi dört saat muhafaza amaçlı, kırk sekiz saat adli amaçlı; Fransa'da yirmi dört saat, savcının kırk sekiz saat; Avusturya'da polis azami kırk sekiz saat; İtalya'da polis yirmi dört saat, savcı doksan altı saat; İspanya'da polis üç gün; Belçika'da polis kırk sekiz saat; Macaristan'da yetmiş iki saat; Bulgaristan'da yirmi dört saat polis, yetmiş iki saat savcı; İrlanda'da kırk sekiz saat ve bir kısım örnekler. Yani, şu an itibarıyla burada öngördüğümüz düzenlemeler Avrupa Birliği ülkelerinin tamamında var olan düzenlemeler.

Sonuç itibarıyla, burada özellikle de ifade ettiğim...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Yani, Avrupa Birliğinde, mesela İngiltere'de polis bu yetkisini kaç defa kullanmış, Türkiye'de kaç defa kullanmış, onları da çıkarın.

İDRİS ŞAHİN (Çankırı) – Şimdi, elbette ki o uygulamaları olayın pratiğinde görmek lazım. Bunları biliyorsunuz Mehmet Bey, İçişleri Komisyonunda da fazlasıyla paylaşmıştık. Önemli olan kullanıp kullanmamak değil. Bizim her alanda söylediğimiz şu: Öyle normlar koyalım ki kimsenin keyfine bırakılmasın. Ve sonuç itibarıyla, bizler de isteriz ki keşke bu tür olaylar hiç ülkesinde olmasın ama siz İngiltere ile Türkiye örneğini bir görürseniz, Türkiye ile İngiltere'yi bir kıyaslarsak, o zaman da kendi ülkemize haksızlık etmiş oluruz ve yine bir kısım molotof ve sapanla alakalı söylemler vardı.

Arkadaşlar, tabii bu olayları çok basite indirgenerek, özellikle, demir bilye, sapan gibi hadiseler Meclis kürsüsüne getirilen sapanlar falan değil. Yani ben burada bir kısım sapan örnekleri gösterebilirim size. Bu sapanlar ve demir bilye olarak tarif ettiğimiz, demir bilye de bunlar arkadaşlar. Hatta komisyonda bize "Normal bilye yazalım." dediler, dedik ki: "Hayır, olur mu." Yani burada çok net değil ama bazı şeyleri ifade edelim dedik.

Sonuç itibarıyla ben şu sözlerimi söyleyerek, değerli başkanım, üyeleriniz sabırsızlandı, sözlerimi sonlandırmak istiyorum. Amaç şu: Avrupa Birliğine yönelik bir irade ortaya koymuşuz ve bir kısım yasalar yapıyoruz. Elbette ki bu yasalar evrensel hukuk kurallarına uygun olmalı, evrensel hukuk kurallarına uygun olduğu gibi, mevcut 1982 Anayasası'nda yazılan hususlara da biharfin sadık olmalı. Aksi takdirde, buradaki yaptığımız her türlü düzenlemenin ana muhalefet partisi tarafından Anayasa Mahkemesine götürülecek olduğunu biliyoruz ve her şeyden önemlisi, götürülecek olsa da, oradan iptal edilmiş olsa bile, bizim insanımıza yakışan, insanımızın hak ve özgürlüklerini rahatlıkla ifade edebileceği koşullarda düzenlemeler yapmak gerektiğine inanan insanlarımız ve özellikle demokratikleşme paketinde, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'yla alakalı düzenlemede alt komisyon başkanlığı da yapmıştım. Orada da bütün arkadaşlarımızla şunu ifade ettik: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi şunu bizlere öğretiyor ve diyor ki buna uyun: "Şiddete başvurulmadığı müddetçe her türlü toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma hakkının vatandaşlara verilmesi gerekiyor. Yerini bile kendisi belirleyebilir ama şiddete müracaat ettiği andan itibaren işte o zaman kişilerin hak ve özgürlüğünü güvence altına almanız gerekiyor." Şimdi, burada yapılan düzenlemelerin tamamının özünde kişilerin hak ve özgürlüğünü güvence altına almak için atılan adımlar söz konusudur diyorum.

Değerli Komisyonunuzu saygıyla selamlıyorum.

Benim de alt komisyon çalışmalarım başladı, müsaade ederseniz de ayrılmak isterim.

BAŞKAN – Estağfurullah efendim, herkesin takdiri.

Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Arkadaşlar, Aykan Bey'in uçağa yetişme durumu var. onun için sözü önce Aykan Bey'e vereceğim.

Aykan Bey, buyurun lütfen.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Anlayışınız için teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 6

Çok kısaca ifade edip ben de izin isteyeceğim sizden.

Öncelikle Avrupa Birliği Bakanlığımızdan yazılı görüş almayı arzu ederiz. Yazılı görüş alabilirsek, bunların da tarihe not olarak düşüleceğini biliyoruz ve bu tasarıda, Avrupa Birliği müktesebatı açısından sorunlu bir yön olmadığının ben yazılı olarak da elimde olmasını arzu ederdim.

BAŞKAN – Kayıtlara geçiyor zaten.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Tamam, kayıtlara bu vesileyle geçmiş olsun.

İkincisi, şunu arzu ederdim Sayın Müsteşar Yardımcımdan: Avrupa Parlamentosu Türkiye Raportörü Kati Piri'nin eleştirileri var. En azından bize bilgi verebilirsiniz diye düşünüyorum, Human Rights Watch'un bazı eleştirileri var. Hani şu anlamda: Eğer Avrupa Birliği Uyum Komisyonu üyeleri, Avrupa Birliğinden ve dünya ve insan hakları kurumlarından gelen eleştirilere sizin aracılığınızla da haberdar olurlarsa Avrupa Birliği temaslarında şaşırırlar. Çünkü, şu anda Komisyonumuz, "Bu Avrupa Birliğinin en ilerici yasasıdır." şeklinde Strasburg, Brüksel'de temaslar gerçekleştirip orada sonra gelen eleştiriler karşısında çok şaşırabilirler ve derler ki "Biz böyle bilmiyorduk." Oysa ki bu eleştirileri bilmek faydalı olabilir diye düşünüyorum.

Üçüncüsü, uygulamadan doğan sıkıntılar zaten ilerleme raporlarının ve AİHM kararlarının zaten omurgasını oluşturuyor. Hani bu da uygulamadan doğan yeni sıkıntılara yol açabilecek bir mevzuat aslında. Buna ilişkin de sanırım üzerinde durmamız gerekiyor.

Son olarak ben bir noktanın altını çizeyim, gözden kaçabilir. Zaten diğer milletvekillerimiz diğer noktalara dokunacaktır. 3'üncü maddede "Toplantı ve gösteri yürüyüşlerine, kimliklerini gizlemek amacıyla yüzlerini tamamen veya kısmen bez vesaire unsurlarla örterek katılanlar..." diyor. Burada Türkiye yeniden amaç ve niyet okumaya dönüyor. Çünkü, biliyoruz ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 23 Şubat 2010 tarihli bir kararı var. Ali Aslan ve 26 arkadaşının başvurusunda ve burada kıyafetin, kendi inançlarını giydikleri elbiselerle ifade eden kişilerin bir temel hak ve özgürlüğü olduğu ifade ediliyordu, yani bugün itibarıyla eğer bu yasa geçerse, Türkiye'de inancı gereği ya da kültürü gereği çarşaf, peçe, burka işte çador, yemeni, poşu ya da kış giysileri giyen kişilerin niyet okunarak yani kimliklerini gizleme amacı niyeti okunarak iki yıldan dört yıla kadar, cezalandırılabilirliğini görüyoruz.

Bugün, diyebilirsiniz ki: "İktidar partisi açısından bir sorun yok., bizim tabanımızda daha ağırlıklıdır bunlar." Ama ben çok somut örnekler de vereyim: Bugün Türkiye'de Caferilerin, Şiilerin yapacağı bir görüntüde çarşafli kadınların bu maddeyle dört yıla kadar ceza alması mümkündür. Geçtiğimiz günlerde ağırlıklı olarak başörtülülerin katıldığı bazı basın organlarının önünde gösteriler vardı. Buradaki bazı vatandaşlarımızın ceza alması mümkündür. Yine aynı şekilde poşu, yemeni, işte yüzünü örtecek şekilde yemeni takan gösterici kadınların ceza alması mümkündür. Bu, ağırlıklı olarak belli kültürel ve inançsal kesimleri hedef alacak ayrımcı bir yasadır.

Son olarak da, yine uyuşturucu maddelerle ilgili olarak, özellikle bonzaiyle ilgili olarak, ibadethanelere yakın satışlarda ağırlaştırıcı cezalar geliyor. Bu, bizim hukuk sistemimizdeki bir ayrımcılıktan dolayı yalnızca kilise, sinagog ve camilere karşı bir koruma sağlayacak, cemevlerini bu noktada da tercih edilir satış mekânları hâline getirecek. Yani siz bir bonzai satıcısıysanız, caminin yanında kilisenin, havranın, sinagogun yanında sattığınızda ağırlaştırıcı hükümlere maruz kalıyorsunuz ama bir cemevinin ya da ibadethane statüsü taşımayan işte bir Yehova Şahidinin, bir Bahai'nin ibadethanesinin yakınında sattığınız zaman aslında bu ağırlaştırıcı cezaya maruz kalmıyorsunuz. Burada gayriihtiyari olarak, yani amaç bu olmamasına rağmen belli inanç kesimlerinin bonzai satışına daha uygun çevreler, mekânlar, mahalleler hâline getirilmesi söz konusu olabilecek, bu uyarıda bulunmak istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Peki, size iyi yolculuklar diliyoruz.

Şimdi, arkadaşlarıma söz isteme sıralarına göre söz vereceğim.

Ali Şahin Bey, buyurun.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Değerli Başkan, Bakanlığımızın değerli temsilcileri; bilgilendirme için teşekkür ediyorum.

Şimdi, bir Güneydoğu milletvekili olarak 6-7 Ekim olaylarını bizatihi yaşamış bir milletvekili olarak biraz o süreçten bahsetmek istiyorum açıkçası. 6-7 Ekim olayları yaşandığı sırada ben Ankara'daydım, Meclis çalışmaları gereği. O süreçte, özellikle 7 Ekim gecesi ben yaklaşık 50'ye yakın telefon aldım. Bu telefonlarda vatandaşlarımız sokaktaki çatışmaları bizatihi telefondan görüntülü olarak ve sesli olarak bana dinletip "Siz bizi niye koruyamıyorsunuz? Bu olayları niye önleyemiyorsunuz?" şeklinde ağır bir baskıları ve beklentileri vardı. Daha çok da gelen tepki ve şikâyetler, polisin, özellikle grupların bir araya gelmesi, karşı karşıya gelmesi noktasında olayları önleyebilme noktasındaki zafiyetlerine ilişkindi. Kimisi sokaktan, kimisi evinin camından ve balkonundan olmak üzere bizi arayan Gaziantep'ten vatandaşlarımız, polisin bu konuda istismarının olduğu, grupların karşı karşıya geldiğini, çatışmanın başladığını ama polisin sadece o süreci izlemekle yetindiği yönünde birtakım tepkiler ortaya konuldu bütün bir gece boyunca. Daha sonra tabii ben Emniyet Müdürümüzü aradım, Sayın Valimizi aradım, İstihbarat Daire Başkanını aradım; bana söylenen, maalesef ki, her polisin, her gruba, her olaya müdahale yetkisinin olmadığı yönündeydi. İşte, olayları önlemek için yani bir çatışmayı önlemek için, mutlaka çevik kuvvetlerin devreye girmesi gerektiğini, bu konuda polisin, polis birimlerinin farklı farklı görev ve misyonlarının olduğu yönündeydi.

Bu anlamda, bu yasanın düzenlenmesi gerçekten bir elzem olarak ortaya çıktı. Özellikle olayların önlenmesi, olaylar başladıktan sonraki süreci kontrol etmek oldukça güç, nereye varacağını tahmin etmek oldukça güç. Bunu da o dönemde, insanları sokağa çağırarak insanların olayları kontrol etmekten aciz hâle nasıl geldiğini ve 50'yi aşkın vatandaşımızın can kaybıyla nasıl sonuçlandığını 6-7 Ekim olayları süresince gördük. Bu anlamda, olayların başlamadan, güçlü bir şekilde, etkin bir şekilde bir müdahaleyle polislerin bu yöndeki en azından olaylara müdahaledeki etkinliğinin artırılması ve olayların kontrolden çıkmadan önce müdahaleyle bertaraf edilmesi son derece önemlidir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 7

Molotof denilen şey son derece masum bir gösteri aleti gibi görünüyordu maalesef, ama molotofların atılması sonucu ülkemizde çeşitli kentlerde insanlar maalesef hayatlarını kaybettiler, masum insanlar, olaylarla hiç alakası olmayan sivil insanlar hayatlarını kaybettiler. Ve dün gece de, hiçbir şey yokken, mesela Gaziantep'te saat 12 civarında, maalesef, içerisinde sivil insanların olduğu bir otobüs, yine 300 kişilik bir gösteri grubunun, Vandal grubunun saldırısı sonucu yandı ve insanlar hayati tehlike atlattılar dün gece itibarıyla. Bu anlamda, bu yasanın önleyici olması ve insanların hak ve özgürlüklerini, gösteri özgürlüklerini kısıtlamadan, ancak gösteri yapaım derken de geride kalan milyonların, daha da fazla çoğunluğun, sağduyulu çoğunluğun haklarını asla şey yapmadan, yaşama haklarını, yürüme haklarını, gezinme haklarını, evlerinde oturma haklarını ortadan kaldırmadan, özellikle de o insanların, masum, sesini çıkartmayan, evinde otururken kurşunlara maruz kalmamak adına, ki Gaziantep'te maalesef 6-7 Ekim olaylarında 22 yaşında bir hanımefendi, daha 6-7 aylık çocuğu olan bir hanımefendi, evinde otururken kurşunlara maruz kaldı. Bu tür Vandalizm'in durdurulması adına bu yasayı son derece önemli buluyorum.

İdris Bey, Avrupa'daki uygulamalarıyla ilgili önemli bilgiler verdi. Ben açıkçası kendimizi bu anlamda suçladım. Şöyle ki: Avrupa'da işte bu gözaltı süreleri yetmiş altı saate kadar çıkarken bizde niye bu kadar düşüktü acaba, Biz Avrupa Birliğine uyum derken sadece işte şey anlamında değil, insan haklarını kısıtlamaya yönelik anlamda değil, aynı zamanda eğer eksik yanlarımız varsa onları da geride kalan sağduyulu insanların haklarını korumak adına da bu yasaların düzenlenmesi gerekirdi diyorum ve kendi kendimize bir özeleştiri getirmiş oluyorum bu süreçte de.

Avrupa'da kaç defa uygulanmıştır bunlar? Avrupa'da kaç defa uygulandığı, Avrupa'da bu tür Vandalların kaç defa meydanlara indiğiyle eşdeğerdir. Gerektiğinde Hamburg'da nasıl uygulandığını en şiddetli bir biçimde gördük. Gerektiğinde İngiltere'de, Amerika Birleşik Devletleri'nde, Ferguson'da polisin nasıl uygulama içerisine girdiğini de, daha önce Danimarka'da, daha önce İtalya'da bunları biz araştırırsak görürüz ama görmek istemezsek de hiçbir şey maalesef göremeyiz. Bizim şartlarımızla, güvenlik şartlarımızla İngiltere'nin güvenlik şartları asla bir değil. Bizim karşı karşıya kaldığımız güvenlik riskleriyle İngiltere'nin, Almanya'nın, Fransa'nın karşı karşıya kaldığı güvenlik riskleri bir değil. Çok çatışmacı bir coğrafyada yaşıyoruz maalesef ki. Bu anlamda, gerekli her türlü, özellikle sağduyulu vatandaşlarımızın, evinde akşamını çocuklarıyla birlikte geçirmek isteyen masum insanların hiç olmazsa evinde oturma güvenliğini biz teminat altına almak zorundayız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Efendim, sıra Ayşe Hanım'da.

Buyurun.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bizim görüşmekte olduğumuz polis vazife ve yetkileri ile ilgili olan kanun, zaten Avrupa Birliğine aday bir ülkenin, Kopenhag Kriterleri'ni kabul etmiş bir ülkenin uluslararası sözleşmeleri, AİHM kararlarını uygulamak durumunda olan, hakları güvence altına almış olduğunu iddia eden bir ülkenin görüşmesi gereken bir kanun belki ama yetkileri daraltma anlamında görüşmesi gereken bir kanun, herhâlde yetkileri genişletme anlamında değil. Çünkü, AİHM kararları doğrultusunda zaten bizim ödediğimiz tazminatların birçoğu da bu kanun maddelerine dayalı olarak hak ihlalleri nedeniyle veriliyor. Dolayısıyla, bu Komisyonun varlık nedeni bir müktesebatin uyumuyla ilgili bir şeyse, o zaman ters yönde gidiliyor diye düşünüyorum.

Şimdi, bu maddelere baktığımız zaman, bu 1'inci maddede, yargı denetimi olmadan arama yetkisinin verilmesi bir kere kişilik haklarına aykırı bir durum. Neden gerekçeli karar sunulmadan bu, bu kadar hızlandırılıyor, haklara aykırı olduğu bilindiği hâlde? Bir diğer, bu alt komisyonda görüşülen bir maddeden bahsetmişti milletvekilimiz, orada istek hâlinde ikamet yerinde ifadenin alınması konusu getirilmiş. Bunu ben de çok olumlu buluyorum, çünkü kadına ve çocuğa karşı şiddet durumlarında ikamet yerinde ifadenin alınması, mağdurların kendini ifade etmesini son derece zorlaştıracak, sıkıntıya sokacak bir durumdur. Dolayısıyla, istek hâlinde olmasını, bu yönde değiştirilmesini olumlu bulduğumu da ifade etmek isterim.

Şimdi, bir diğer madde, toplumsal gösterilerde boyalı su sıkılmasıyla ilgili. Şimdi, eğer bizim toplanma ve gösteri hakkımız varsa toplum olarak, bir yerde toplu hâlde bulunurken sizin üstünüze boyalı su ile işaret koyuluyorsa, bu, ev arandığında boyalı bir giysi parçası ya da bir çanta, eşya bulunca tutuklandığınız anlamına gelir, sizin işaretlenip hedef gösterilmeniz anlamına gelir. Bu bir kere son derece insan haklarına aykırı bir durum. Orada insanlar zıplayabilir, türkü söyleyebilir, bağırabilir, istediğini yapar. İlla ki de bir toplumsal gösteriye katılmak şiddet anlamına gelmiyor. Şiddetin tanımı ne, suçun tanımı ne, o da burada zaten belli değil. Orada sadece bulunmak bile sizin işaretlenmeniz ve hedef hâline, tutuklanma gerekçesi teşkil edecek bir noktaya gelmeniz anlamına geliyor. Dolayısıyla son derece aykırı buluyorum.

Burada, şeyleri sayarken, işte bilye ilave edilmiş, sapan ilave edilmiş filan, bunun sonu yok arkadaşlar, ben bu telefonu da attığım zaman insanın kafasını patlatır, kalemi de sapladığım zaman... Yani, burada, onu koy, bunu koy, ondan sonra insanın üstünde bir şey bulunduğu zaman "Hah, yakaladım." diye bu sefer altı aydan üç yıla kadar içeri atılıyor. Bu şekilde yargılamaya varıyor. Bu, bir kere uygun bir şey değil.

Bir diğer konu yüz örtme meselesi. Şimdi, burada polisin gaz sıkıldığını biliyoruz, 130 bin tane gaz fişeginin atıldığını biliyoruz. Ben şimdi, gaz fişegi atıldığı zaman "Aman yüzümü örtmeyim, tutuklanırım." mı diyeceğim, ağzımı yüzümü kapatıp zehirlenmekten korunacağım mı? Yani şimdi bunlar o kadar göreceli şeyler ki, istediğinize uygularsınız, istemediğinize uygulamazsınız. Sizin kendinize yakın bulduğunuz kişi her tarafını örtse de "Ne yapın kadın kendini koruyordu ya da çocuk, adam kendini koruyordu." dersiniz, aykırı olan birini de alırsınız, götürürsünüz yine üç yıla kadar yargıyorsunuz. Dolayısıyla, burada objektif kriter görmüyorum ben. Son derece subjektif bir şekilde karşı çıkan herkesi yakalamak üzere düzenlenmiş bir kanun, ama ben burada zaten kanunun bütün maddelerinden değil sadece yeni ilave edilen maddelere dair birkaç şey söylemek istedim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 8

Şimdilik bu kadar diyeyim, daha sonra tekrar sıra gelirse söylerim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz efendim, sağ olun.

Zühal Hanım...

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii maddelerden ziyade ben genel olarak zihniyete yönelik bir eleştiri sunmak istiyorum. Ben bunun çok iyi niyetli bir çalışma olmadığını da söylemek istiyorum. Çünkü, bunu bir süreç olarak aldığınızda, yani bütün bu topluma bakışı, olaylara bakışı bir süreç perspektifinden baktığınızda, bunların böyle herhangi bir tehdit unsuru ortaya çıktığında hemen aliecele gelen bir paketler olarak düşünüyorum bunu. Çünkü, bakıldığında hakikaten bu olayların çok daha bazı şeylere, maddelere tedbir olarak getirildiğini söylenen kararların çok daha önceden yapıldığını, bu toplumda gerçekleştiğini, toplumun çok fazla muzdarip olduğunu da biliyoruz ama neden hemen aniden geliyor? Çünkü, baktığımızda, hakikaten bir, yalnızca hani toplumun gerçek ihtiyaçlarına yönelik değil de, şeye, özellikle AKP'yi iktidarda tutmaya yönelik bir çalışma, daha doğrusu iktidarda tutmanın ötesinde toplumu kontrol altına almaya yönelik bir çalışma olduğunu söylemek istiyorum. Çünkü, palyatif çözümler üretiliyor sürekli. Çünkü, toplumsal bilincin oluşturulması lazım. Burada toplumsal bilinci oluşturma yerine "Hadi olaylar çıktı, şuna şöyle bir madde getirelim, çözelim." Yani siz bir taraftan, özellikle okullara, ibadethanelere, bilmem şuraya, buraya 200 metre uzaklıkta işte nedir bonzai kullanımının yasaklanması, bilmem işte satışının yasaklanması şeklinde... Bugün okulların önünde satılıyor, bonzaiden ölümlerin oranı yüzde 45 artmış durumda. İşte beş yılda, özellikle baktığınızda çocuk suçluluğu, çalma, gasp olaylarının yüzde 100 arttığını görebiliyoruz. Şimdi, siz onlara tedbir alma yerine ne yapıyorsunuz? Özellikle, polise tedbirlerle, kurallarla bu işi çözmeye çalışıyorsunuz ama bir taraftan... Yani bunları çözmeye çalışırken siyasi söylemlere baktığımızda bunların tetiklendiğini de görebiliyoruz. İşte ne oluyor o zaman? Yani tedbiri alıyorsunuz, ondan sonra kuralların yine keyfi bir uygulamaya dönüştüğünü görebiliyoruz.

Şimdi, şurada bir ifade vardı, özellikle onu paylaşmak istiyorum, 3'üncü maddenin (b) fıkrasında diyor ki: "Yasa dışı örgüt ve topluluklara ait amblem ve işaret taşıyarak veya bu işaret ve amblemleri üzerinde bulunduran üniformayı andırır giysiler giyerek katılanlar..." İşte ondan sonra şeyler geliyor. Şimdi, baktığımızda, yıllardır bu şeylerle, özellikle uluslararası boyutta da terör örgütü olarak ifade edilen grupların giydikleri kıyafetler var, amblemler var. Şu anda Doğu Anadolu'da yolları kestiklerini görebiliyoruz, şiddet uyguladıklarını, yaktıklarını ve bu kıyafetlerle, amblemlerle yaptığını görüyoruz. Bu kadar, bir sürü toplumdan veya siyasi parti olarak bizden, Milliyetçi Hareket Partisinden bu kadar uyarılara rağmen neden bu tedbirler yapılmıyor? Yani buraya konunca mı olacak? Acaba bu bir sopa meselesi mi, havuç sopa mı? "Bakın, böyle böyle, pazarlıklar sonucunda fazla sesiniz çıkarsa biz bunu ne yaparız? Şu şekilde bu tedbirlerle hemen uygulamaya geçiririz." Mecliste bile bu kıyafetlerle Meclise gelindiğini görüyoruz burada. Peki, burada özellikle bunların yapılması ve tedbirlerin alınması, şimdiye kadar hiç mi rahatsız etmedi? Yani illa burada yasa mı olması lazım? Toplumsal bilinç nerede? Yani genel olarak zaten yasak ama uygulanmadı. Şimdi, bir tek burada hani şey olarak çıkınca mı bunların yasak olduğu zihnimizde uyanıyor.

Genel olarak benim söylemek istediğim, genel olarak ifadelerle... Ama baktığımızda, bunların da özellikle çok fazla benim çözüm üretmeyeceğini, yani olmadığını, çünkü gerçekten şeye yönelik, uzun soluklu bir problemin ortaya çıkmamasına yönelik tedbirler olmadığını biliyoruz. Çünkü, bir taraftan siz çözüm sürecini yürütürken, geçen temmuz ayında galiba, ona yönelik maddeler çıkartılmıştı, şimdi yetmediğini görüyorsunuz. Çünkü, elini verenin kolunu kaptırdığını görüyorsunuz. Buradan ne yapıyorsunuz? Kontrol edemediğiniz zaman hemen adalet sistemine veya kolluk görevlilerine, emniyet teşkilatına yönelik neler var? Palyatif çözümlerle ama zihinsel süreçte, özellikle iyileştirmeyi yaptığınızda bunlardan çok daha fazla etkili olabileceğini ben söylemek istiyorum.

AKP iktidara geldiğinde 7 yaşında olan bir çocuk, şu anda 19 yaşında. Onu da söyleyeyim. Eğitim sisteminde, diğer yerlerde gerekli tedbirler alınsaydı bunlar olmazdı.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki efendim.

Biz teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Ertuğrul Bey, buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Herkese merhaba.

Bu yasa tasarısıyla ilgili olarak söyleyeceklerimden önce bunu çevreleyen siyasi ortamla ilgili bir iki değerlendirme yapmama izin verin. Yanılmıyorsam daha önceki gün, Cumhurbaşkanı, biz burada Avrupa Birliği Uyum Komisyonu olarak toplanıyoruz, "Avrupa Birliği umurumuzda değil." demişti. Şimdi, "Biz aslında neyi konuşuyoruz?" diye de insan kendini bir tuhaf hissediyor, yani devletin umrunda değilse bizim umrumuzda mı olmalı? Fakat ben tabii bunun tamamen bir retorik olduğunu...

AFİF DEMİRKİRAN (Siirt) – Normları kastetmedi, biz normları konuşuyoruz, Avrupa Birliği normlarını konuşuyoruz.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Sözüme karışmazsanız memnun olurum. Ben ne konuştuğumu biliyorum.

Avrupa Birliği normunun dışında Avrupa Birliği var mı? Ne biçim konuşma.

AFİF DEMİRKİRAN (Siirt) – Kıbrıs'ı onun için üye yaptılar.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Şimdi, bunları onlarla tartışın. Ben aslında Avrupa Birliği üyelik tasavvurlarınızı da problemli buluyorum ama o başka.

Şimdi, buradaki genel standartlara, Ayşe Hanım'ın da söylediği gibi, Avrupa Birliği üyeliği olsun olmasın, Avrupa Konseyi üyesi olduktan sonra zaten uymanız gereken hükümler, esaslar var, bunlardan kaçamazsınız, hiçbir yere kaçamazsınız. Anayasa'mız zaten uluslararası sözleşmelerin Anayasa hükmünde olduğunu -yerel mevzuatla çelişmesi hâlinde- söylediğine göre, tartışacağımız şey Avrupa Birliğinin hangi ülkesinde neyin nasıl olduğu değil, bizim bu normları Türkiye için gerekli ve önemli bulup bulmadığımız meselesi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 9

Ben, Komisyona gelen tasarının bunları gerekli bulmadığı kanaatindeyim. Çünkü buraya nereden geldik? 2005'te yapılan Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu değişikliği polisi tatmin etmedi. Polis, bu yasayla çalışamayacağını gördü, yasayı boşa çıkaracak bir dizi gösteriden sonra geriye doğru bir değişiklik yapıldı. Şimdi, Hükümet polisi istediği gibi kullanamadığını düşündüğü için bir dizi değişikliği daha bizim önümüze getirdi. Bu yasanın encamı budur.

2005'teki değişiklikler Avrupa Birliği normlarını, Kopenhag Kriterleri'ni karşılamaya uygunduysa bunların hiçbirinin uygun olmadığını kabul etmek zorundayız. Hangi ülkeden norm getirirseniz getirin, onların her birini, kendi kültürel, politik, idari gelenekleri içerisinde yorumlamadıkça kâğıt üzerinde nasıl işlediğine bakarak çok karar veremeyiz, "Uygundur." ya da "Değildir." diyemeyiz. Esasen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarına göre hareket etmek daha yerinde olur ve bu ülkelerin bütün yurttaşları aslında sadece Türkiye değil Rusya, İtalya, Fransa başta olmak üzere hemen bütün Avrupa ülkelerinde mevzuatın yurttaşlar aleyhine tecelli etmesi dolayısıyla açılmış davalarda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi idareyi yurttaş karşı tavrından ötürü pek çok kez mahkum etti ve etmeye devam ediyor, özellikle, ifade özgürlüğü, toplantı ve gösteri özgürlüğü bakımından. O nedenle ben Fransa'da ne olduğundan çok Avrupa İnsan Hakları Mahkemesindeki mevzuata, içtihada bakarak bu kararların verilmesi gerektiğini düşündüğümü söylemek istiyorum.

İkincisi, bunun -Gaziantep Milletvekilimiz de söyledi- haklı bir sebep olup olmamasından bağımsız olarak 6-8 Ekimdeki Kobani protestolarına reaksiyon olarak bu kanunun getirildiğini hepimiz biliyoruz. Bu tür reaksiyonlarla kanun çıkartmak ve bunlara meşruiyet aramak için bin dereden su getirmek burada olduğu gibi bizim işimizi görmez. 6-8 Ekimdeki Kobani protestolarında hayatlarını kaybeden 50'yi aşkın kişiden 28'i, bizim Partimizin taraftarı, seçmeni ya da ona yakın kuruluşlarda ya da çevrelerde çalışan, faaliyet gösteren insanlardı. Bu insanların akıbeti hakkında bugüne kadar hiçbir duyuru soruşturma yapılmadığını gördüğümüz ortada olduğuna göre, bütün bu kuralların yeniden sıkılaştırılması, yeniden polisin her bakımdan yetkili hâle getirilmesinin ancak benzer olaylarda ya da benzer protestolarda daha çok ölümle sonuçlanacağını görebiliriz ve bu ölümlü protestoların arkasındaki asıl sebebi incelemeye kalktığımızda, sivil yurttaşların üzerine başka sivil görünümüne kişilerin, toplulukların zor yoluyla yürümüş olmasından doğan bir çatışma hâlinin esasen buna yol açtığını anlarız. O nedenle, bence derinlemesine bir Meclis araştırması teklifimizi kabul etmiş olsaydı Hükümet, böyle alelacele getirilmiş, bu fırsattan istifade, yurttaşın özgürlükleriyle ilgili her şeyi bir polis vesayeti altına alma teşebbüsünde bulunmazdık. Biz bu yasayı esasen Türkiye'yi bir polis vesayeti altına sokma girişimi olarak görüyoruz. Ruhuna da, özüne de, maddelerine de, biçimine de karşıyız.

Ancak, birkaç hususu belirtmeme izin verin. Birincisi: Bunu söylerken dayandığım gerekçe, örneğin polise verilen durdurma yetkisi. Anayasa'da tanımlanmış olmayan bir hâldir. Anayasa'daki yakalama ve tutuklamanın ötesinde yeni bir hâl ve durum tanımlamaktadır. Anayasal bir kaynaktan almamaktadır bu yasadaki değişiklik teşebbüsü bu özelliğini. Durdurma ne demek? Bunu hangi çerçeveye oturtabilirsiniz? Hangi Anayasal bağlama oturtabilirsiniz? Polise böyle bir yetki veriyorsunuz.

İkincisi: Siz hepiniz benden iyi biliyorsunuz Türkiye'yi, özellikle idari bakımdan, polisiye bakımından yönetenler... Polis zaten bu meseleleri bir genel arama kararı çıkartarak, hâkimlerle anlaşarak son on yıldır hallediyor. Herhangi bir İstanbul mahkemesinden bütün İstanbul'da hatta bütün Türkiye'de bir genel arama kararı çıkarttığınız an genel arama hükümleri geçerli hâle geliyor. Yani aslında, bu yasaya karşı hile yolunu hem elde tutuyorsunuz hem de öte yandan yasayı da daha bu açıdan polisin elini güçlendirecek hâle getiriyorsunuz. Bence böyle bir şey olamaz. Polis kimsenin yolunu kesemez, kesmemelidir. Bütün bunları, o amire, bu amire yetki verdik diyerek de halledemezsiniz. Çünkü yargıda olması gereken bir yetkiyi bir idari görevliye verdiğiniz andan itibaren yargı denetimi dışına çıkıyorsunuz demektir ama bu açığı şöyle kapatmaya çalışıyorsunuz: Yirmi dört saat sonra yargıya dönerek bu açığı kapatma ihtiyacı duyuyorsunuz. Ben bunun baştan sona sakıncalı, kişi özgürlüğünü sınırlama yetkisini idari birimlere veren bir yasa olduğunu söylüyorum.

İkincisi: 13'üncü maddenin (1)'inci fıkrasına eklenen hüküm. Şimdi, eylemin durum ve niteliğine göre koruma altına almak, uzaklaştırmak ya da yakalamak ve gerekli kanuni işlemleri yapmakla görevlendirdiğiniz polisin, bu uzaklaştırma görevinin, koruma altına alma görevinin neler olduğuna dair hiçbir hüküm burada içermiyor. Mesela bu şu mu, ben bununla çok karşılaşıyorum, herkes de karşılaşıyor: Polis bir yere dikiliyor ve diyor ki gelenlere: "Buradan geçme." O da diyor ki: "Niye geçmeyeceğim?" "Geçme diyorum!" ve ondan sonra sizin tartışmanız gereken bütün her şey başlıyor. Bu keyflik, durdurma, uzaklaştırma vesaire gibi şeyler, ancak ve ancak bir can güvenliği meselesine bağlı olarak ele alınabilirdi. Fakat bu da doğru dürüst tanımlanmıyor.

Bu, polisin müşteki, mağdur ve tanık ifadelerini almak... Polisin ifade almak diye bir yetkisinin olmadığını polislere hatırlatmamız mı gerekiyor. Polisler ifade falan alamaz, ifade atma yetkisi savcılıklardadır, hukuki mercilerdedir. Nasıl polis kendisini "İfade alırım da, orada alırım, burada almam..." Polis ifade alamaz. Polis, vatandaşın ifadesini alamaz, vatandaş polise ifade vermeye mecbur değildir. Polis vatandaşla bu soruları soramaz. Bunların akla yerleşmesi lazım. Bu, bizde geçerli yasaların da mevzuatı, ruhu böyledir ama polisin davranış ve geleneği, Türkiye'de yasa yerine geçiyor. O alacağını düşünüyor, "Orada alırım da, iş yerinde alırım da, evinde almam." Hiçbir yerde ifademizi alamazsınız beyefendi, bunu bakanlığınıza söyleyin.

Bu, zor ve silah kullanma meselesi... Şimdi, burada çok ağır bir durum var. Molotof patlayıcı mıdır, zararlı mıdır, değil midir ayrı mesele. Bu yasa, buna karşı silah kullanma yetkisini tanımlıyor. Yani "Elinde molotofkokteyli ya da sapan bulunanı vurabilirim." Şimdi, siz niçin vuruyorsunuz elinde sapan bulunanı? Niye vurabilirsiniz? Çünkü, bu yasadaki bu değişiklikten sonra elinde molotof cinsinden bir alet veya işte bir sapan bulunan kişiyi kurşunlayabilir polis ve diyebilir ki: "Ben, yasadaki yetkiye göre buna ateşli silah muamelesi yapıyorum, çünkü yasa böyle değişti, şimdi artık ben seni öldürebilirim." Bu hakikaten böyle mi, böyle olabilir mi, bu yetki verilebilir mi? Çünkü, bu, elinde molotof bulunduranın tutulması, onun suçlu muamelesi görmesiyle ilgili bir tartışma değil yaptığımız. Bu konudaki cezai hükümler şiddetlendirilebilir vesaire, ama buna karşı silah kullanma yetkisi verdiğiniz zaman, gözünüzün önüne getirin, polise bu yetkiyi niye verirsiniz? Bu durumda karşısındakini etkisiz hâle getirmeniz ateşli silahtan başka bir yolu olmayacağı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 10

Allah'ınızı severseniz, elinde sapan bulunan bir çocuğu tesirsiz hâle getirmek için elinize silah almanız gerekir mi? Sonuçta zaten sapan kullanan, işte evet daha benim yaşına yakın olanların da kullandıklarını son zamanlarda görüyoruz ama daha çok gençler ve çocuklar, bunları silahla bertaraf etmeden önce düşünebilecek başka bir yol yok mu Allah'ınızı severseniz?

Devam edelim, toplantı ve gösteri yürüyüşleriyle ilgili olarak, demin sözü edildi, yüzlerini kapatanlara altı aydan dört yıla kadar ceza verilmesi söz konusu. Şimdi, Aykan Bey'in söylediği, yüzünü dinî sebeplerle kapatma gerekçesi bir yana, özellikle son on yıldır Türkiye'de boşucu, neredeyse öldürücü nitelikli gazlarla ya da içine bu gaz unsurları katılmış tazyikli sularla yurttaşlara yapılan zulümden sonra insanlar toplantılara giderken eğer harekete geçme niyetleri olsun ya da olmasın başlarına gelebilecek herhangi bir şeyle gösteriye katılma istekleri arasındaki çelişkiyi şununla gideriyorlar: Olurda herhangi bir durumla maruz kalırsam kendimi koruyabileyim. Sizin eğer bir mendiliniz ya da poşunuz yoksa, o gaz sıkıldığında orada bir hamamböceği gibi devrilip kalıyorsunuz. Böyle bir duruma karşılık hâlâ yurttaşlık görevlerini yapmak için insanlar yüzlerini kapatacak bir şeyi beraberlerinde getiriyorlar.

Şimdi, bunun, bir başkası tarafından daha sonra girileceği herhangi bir eylemde tanınmaması için örtü olarak kullanılabileceği gerekçesiyle niyete ceza biçerek insanları suçlu ilan edecek bir yaklaşım bence baştan sona yanlıştır. Ben, milletvekili olarak katıldığım gösterilerde, örneğin 1 Mayıs vesair gösterilerde başıma gelecekleri düşünerek bir gaz maskesi alıyorum. Gaz maskesini yüzüme geçirdiğim zaman da o poşudan daha farksız mı? Hiçbir farkı yok. Şimdi, benim gibi davranan insanlar da bu yasa kapsamına girecek mi? Çünkü yüzümüz tanınmıyor. Şimdi, bunları yapacak yerde bence toplantı ve gösteri özgürlüğünün önünü açmak... Örneğin, demin İdris Bey söyledi, hoşuma gitti öyle telaffuz etmesi ama gerçekte böyle mi? "İzinsiz gösteri" diye bir kavram var polisin dilinde, medyanın dilinde, herkesin dilinde. Anayasa'yı açın bakın, Anayasa diyor ki: Yurttaşlar toplantı ve gösteri yapmak için izin almak mecburiyetinde değildirler. İzin almaksızın, önceden izin almaksızın toplantı ve gösteri yapabilirler.

Şimdi, eğer Anayasa'nın bu hükmü, genelgelerle, yönetmeliklerle, geleneklerle önleniyorsa ister istemez bir gerilim ve çatışma durumu kendiliğinden çıkıyor. İzin almaksızın gösteri yapabilirim. Herhangi bir yerde toplandığımda benim karşıma polis geliyor, diyor ki: "Siz buradan izin almadınız." diyoruz ki: "Biz izin almak zorunda değiliz yurttaş olarak, siz nerede gösteri yaparsak yapalım bizi korumak zorundasınız." "Hayır, izin almadınız, sizi dağıtıyorum, gaz sıkıyorum, onu yapıyorum." Bütün bu tartışmanın gerisinde esasen yurttaşların yüzünü örtmesi değil, polisin yurttaş üzerinde zorlayıcı, önleyici, onu demokratik hak ve özgürlüklerini kullanmaktan alıkoyucu geleneklerinin ve buna gösterilen müsamahanın payı olduğuna dikkat çekmek isterim.

Sonda zararların ödenmesi meselesi... Herhangi bir gösteride ve toplantıda ki gerilimler dolayısıyla ortaya çıkmış olan zararların ödenmesini yurttaşlara aktarmak, idarenin kendi sorumluluğundan kaçmasıyla ilgili bir husustur. Nasıl olabilir, bir toplumsal olaydan sonra, binlerce kişinin katıldığı olaydan sonra diyelim ki siz 5 kişiyi yakaladınız, mahkûm ettiniz, bütün bu zararı o beş kişiye ödetebilir misiniz? Bence, bu, ne suçların ve cezaların şahsiliğiyle uyusur ne de topluma karşı idarenin sorumluluğu kişilere aktarılabilir. Bu da bütünüyle baştan sona yanlıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden, Anayasa Mahkemesinden dönmeye mahkûm bir girişim. Ancak, bir kişinin bir başka kişiye verdiği zarardan söz edebilirsiniz bu gibi durumlarda. O da o kişinin şikâyetine bağlı husustur. Resen böyle bir kararı da alamazsınız.

Katalog suçlara eklenen önleyici, gözaltı ve tutuklama meseleleriyle ilgili olarak... 2911 sayılı Yasa'nın 33'üncü maddesiyle Terörle Mücadele Kanunu'nun 7'nci maddesi yani her ikisi de gösteri ve propaganda eylemlerini tanımlayan suçlar, bunlar da katalog suçlar kapsamına alınarak otomatik olarak tutuklanmayı gerektiren suçlar hâline getiriliyor. Düşünce ve gösteri özgürlüğünün kullanılması ya da bu kullanım sırasında ortaya çıkan tartışmalı durumların katalog suç denilen, ki ben kendi payıma, bir yurttaş olarak ve özgürlükçü bir insan olarak bazı suçların ötekilerden daha korkunç olduğuna dair bir kataloglama hikâyesini tamamen saçma sapan buluyorum. Böyle bir rasyonel olamaz, yasaların bir bölümünü diğerlerinden ayırıp bunları –nasıl desem– bir düşman ceza hukuku kapsamında görmek, diğerlerini ise alelade yurttaşlar tarafından işlenebilecek suçlar hâline getirmek... Dolayısıyla, birinci kategoride olanlar derhâl zapturapt altına alınacak, hapishaneye konulacak işler yapmış insanların fiilleri olarak değerlendirmek saçmayken, şimdi burada artık Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası'nın şu ya da bu şekilde ihlalini de katalog suç kapsamına alarak devlete düşmanlık ya da düşman ceza hukuku kapsamını durmaksızın genişleten bir yerde kendimizi buluyoruz.

BAŞKAN – Toparlayabilirsek...

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Toparlıyorum ama o kadar çok maddeniz var ki ne yapabiliriz?

BAŞKAN – Genel Kurula da saklayabilirsiniz.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Genel Kurula saklayayım peki.

O zaman size şunu söyleyeyim: Bu yasayı iade edelim arkadaşlar, çok iyi olur. Bundan hiçbir fayda yok. Hakikaten burada cezalandırılması düşünülen fiillerin neredeyse tamamının Türk Ceza Kanunu'nda şöyle ya da böyle bir karşılığı var. Bunları derleyip toparlamak, işte bir şeyden sonra, bir başa çıkılamayan ve yorumlanamayan bir büyük olaydan sonra hemen Ceza Kanunu'na sokmak ve her durumda polisi yetkilendirmek, toplumu yetkilendirmek, toplumun önünü açmak yerine polisin önünü açmak bence özgürlükçü bir yürüyüşle ilgili değildir ama bu tabii Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının giderek merkezileşme, otoriterleşme, özgürlükçü değil egemenlikçi bir tutuma yerleşen politikası göz önüne alındığında onlara uygun olabilir ama yurttaşlarımıza uygun değil. O nedenle önümüzdeki, sert geçeceği anlaşılan siyasi mücadeleler döneminde yurttaşlarımızın mağdur olmaması, Türkiye'nin çatışmalı bir ortama sürüklenmemesi için bundan geri çekilmesi ve yurttaşların bütün toplantı, gösteri ve yürüyüşlerinin önündeki engellerin kaldırılması için çaba gösterilmesini temenni ediyorum. Bu çerçevede bugüne kadar polise tanınmış bu yetkiler kapsamında hayatını kaybetmiş olan insanları da rahmetle anıyorum. Bu silah kullanma yetkisinin böylesine gelişigüzel kullanılması sonucunda bugüne kadar 178 insan dur ihtarına uymadıkları gerekçesiyle öldürüldüler.

Başbakan Davutoğlu'nun Bingöl'deki polis şeflerinin katledilmesinden sonra "Cezalandırdık." dediği insanların, aslında o cinayeti işleyen kişiler olmadığı ortaya çıktı. Gördüğünüz gibi, bu yetkinin böyle kullanılmasının ne kadar büyük

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 11

geri dönülmez vahim sonuçlara yol açtığını bir kere daha hep birlikte gördük. O nedenle bir kere daha tekrar ediyorum: Polisin yetkilerini artırmak, polisin adam öldürme yetkisin çoğaltmak değil yurttaşın, konuşma, ifade ve örgütlenme özgürlüğünün önünü açmak, Meclisin, Komisyonun görevidir. Bu bizi Avrupa'ya yaklaştırır ya da yaklaştırmaz. Bunun hiçbir önemi yok, bu bizi insanlığa yaklaştırır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, biz teşekkür ediyoruz.

Oğuz Bey buyurun

OĞUZ OYAN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, uzun bir tasarı, tümünü burada değerlendirmek zor gözüküyor. Yazılı olarak biz muhalefet şerhimizi ileteceğiz, ne zamana vaktimiz var onu da sizden alırız.

BAŞKAN – Ne zamana kadar istiyorsanız, sizi kırar mıyız Hocam.

OĞUZ OYAN (İzmir) – Tamam, peki.

Şimdi, Türkiye'nin gerçekten bir AB perspektifi hâlen var mı? Böyle bir ortamda gerçekten tartışıyoruz. Birinci mesele bu.

İkincisi, başka ülkelerin polis devleti yönünde birtakım önlemlere başvurusu, böyle bir yasa hazırlamanın gerekçesi olamaz. Bir kere, tamam, yani birçok gelişmiş kapitalist ülkede de polis devleti yönünden –Amerika başta olmak üzere- eğilimler vardır, 11 Eylül'den sonra özellikle Amerika'da da vardır, ama bakın, gelişmiş demokrasilerde belirli dengeler var. Kaldı ki, çeşitli devletlerin ceza hukuklarından ya da polis yetkilerinden cımbızlayarak birtakım maddeleri getirip toplamak, bir envanter oluşturup, işte bütün bunları sıralayıp şey yapmak, kendi yasalarımıza dercetmek, aslında kendi içinde her bir ülkede kendi polis yetkileri, ceza muhakemeleri, bilmem ceza kanunları şeklinde bütünlük oluşturan yapıyı bozup, içinden alıp en kötüsünü oluşturmuş oluyoruz. Yani böyle bir yöntem olamaz. Özellikle de gelişmiş ülkelerde bir hukuk devleti koruyuculuğunun esas olduğunu ve etkili bir kamuoyunun varlığı koşullarında bu demokrasinin işlediğini dikkate alırsak.

Türkiye gibi etkili bir kamuoyunun oluşmadığı, olduğu her noktada da bastırıldığı bir ülkede, polisin esasen, oldukça geniş olan, çok geniş olan yetkilerinin bir kez daha artırılmasının çok büyük keyfiliklere, kontrol edilemez keyfiliklere yol açacağı şimdiden açıktır.

Ben 6-7 Ekim olaylarının sadece bir bahane ürettiğini düşünüyorum. Aslında bu bahanenin gerisinde halkın Gezi direnişi de vardı. Her hâlükârda ama iktidarın otoriter gidişinin böyle bir noktaya götürmesi beklenebilirdi.

Bakın, şimdi Anayasa'da, 2001 yılında yani AKP dönemi başlamadan önce önemli değişiklikler yapıldı. Bu 2001 değişikliklerinin Anayasa'nın özgürlükçü yönündeki değişmesine yol açtı. Bu değişiklikler, özellikle 20'nci maddede yani özel hayatın gizliliğinde önemli değişiklikler getirdi, bakarsanız hep 2001 değişiklikleridir, konut dokunulmazlığı madde 21'de, madde 22 haberleşme hürriyetinde önemli değişiklikler getirdi. İsterseniz buna dernek kurmayla ilgili 30'uncu maddeyi ve toplantı, gösteri yürüyüşü düzenleme hakkıyla ilgili 34'üncü maddeyi de ekleyebilirsiniz.

Tabii, 2001'de değişmeyen, Anayasa'nın başlangıç hükümlerinden 2'nci maddeyi de, yani insan haklarına saygılı olmak, madde 2'deki, devletin temel niteliğini bir arada değerlendirdiğiniz zaman, bütün bu açılardan baktığımız zaman burada gerçekten hem Anayasa'ya aykırılık var bütün bu düzenlemelerde hem de aslında Anayasa'yı geri götürme anlayışı var. Yani "1982 Anayasası'na karşıyız." diyen bir söylem var önümüzde. Bu söylem, buna rağmen ne seçim barajlarını ortadan kaldırıyor ne bu 1982 Anayasası'nın birçok hükmü değişmiştir süreç içinde, demokratikleşme yönünde. Değişmeyen yargı hükümlerini de iktidar daha da yargıyı iktidar kanadına bağlayarak değiştirmeye yönelmiştir ve şimdi burada, yeniden 1982 Anayasası'nın düzeltilmiş hükümlerinden geriye gidiş söz konusu, yani 2001, özellikle altını çiziyorum.

Şimdi, dolayısıyla, bunun ciddi bir sakınca oluşturduğunu görüyoruz ve bunu hep beraber yaşayacağız tabii. Maddelerde, özellikle ilk maddelerde, yani Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda madde 1'den başlayarak, yani adli aramayı önleme aramasına dönüştürüyoruz. Yani, her ikisi de var tabii hukukta ama adli arama esassen önleme aramasına dönüşüyor. Madde 2'de "adli yakalama" dediğimiz yapıyı önleme yakalamasına dönüştürüyoruz. Hatta daha ilginç şeyler de var; tehlike yakalaması, tehlike sezilmesi hâlinde. Yani, bu tehlikeyi kim, nasıl belirleyecek? Henüz suç eğilimi oluşmadan, bu suç alanına girmemiş bir kişiyi yakalama olayı... Yani, bu aslında... Bir film vardı, bir bilim kurgu filmi "Azınlık Raporu" diye. Birtakım medyumlar önceden olayları o bilim kurgu filminde seziyorlardı. O suçlular, zanlılar henüz daha o suçu işlemeyen yakalanıyordu. Tıpkı böyle bir kurgusal dünya gibi... Yani, Başbakan Diyarbakır'a mı gidecek? Hadi bakalım eylem yapacak olan bin kişiyi bir yakalayalım; tehlike yakalaması ya da şuraya gidecek, orada gençlik bir protesto mu yapabilir? Hadi bakalım onları bir derdest edelim falan.

Şimdi, bunların hukukla, demokratik bir devlet yapısıyla bir ilgisi olmadığını söyleyelim. Kaldı ki bu "tehlike yakalaması", "önleme yakalaması" dediğimiz şeylerde... Yani, karakolda kaybolmalar, Türkiye'de hâlâ -Cumartesi Anneleri'ni görüyorsunuz- bu karakolda kaybolma vakalarının sayısının çığ gibi büyüyebileceği bir ortam vadediyor bize. Yani, üstelik de bunların, bu yakalamaların önceden hiçbir savcı izniyle vesaire olmadan yapıldığını düşünürsek yani burada kim yakalandı, ne zaman yakalandı; adı, sanı nedir, bunların bilinmediği ortamda, cumhuriyet savcısının haberinin olmadığı bir ortamda son derece tehlikeli bir sürece gideriz.

Yani, keza, madde 6'da bu yirmi dört saatten kırk sekiz saat gözaltına çıkması, adli bir yetki olan gözaltının idari alana taşınması, bu da 2005'teki CMK'dan ciddi bir geri adım niteliğinde.

Madde 7'de valiye yetki verilmesi meselesi, aslında burada savcılığı valiyle ikame etme sürecinden bahsediyoruz. Ha, sağ olsun İçişleri Alt Komisyonu, burada kaymakamları devreden çıkarmış bereket ama ne fark eder? Yani, artık "Bana bir savcı bulun." zihniyetinden "Bana 81 tane vali yeter." zihniyetine gelmiş vaziyetteyiz, yani iş bu kadar basit, formüle ederseniz. 81 tane Hükümet valisiyle -devlet valisi- her şeyi yapabilir duruma geliyorsunuz. Bu çok tehlikelidir.

Yani, bu 2'nci maddede...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 12

BAŞKAN - Onlarla ilgili yargı denetimi var ama daha sonra, değil mi?

OĞUZ OYAN (İzmir) – 2'nci maddede yapılan düzenlemede "Kendisinin veya başkasının can güvenliğini tehlikeye düşürenleri polisin..." Şimdi, burada, bereket, Alt Komisyon kendisinin şeyini çıkarmış ama bu tabii, nasıl yansıyacak Genel Kurula, onu bilemiyoruz ama şey değişmiyor. "Eylemin ve durumun niteliğine göre uzaklaştırır, koruma altına alır ya da yakalar ve gereği..." Şimdi, bu, "Uzaklaştırır, koruma altına alır." ifadeleri tanımlanmamış. "Koruma altına almak" hukuki bir terim değil, hukuken "muhafaza" terimi varken bu korumanın neyi içerdiğini, neyi içermediğini bilemiyoruz. Dolayısıyla, burada bu kadar hukuk sistemi dışındaki kavramlarla da götürülen bir yasama tekniğinin çok ciddi zaafı olacağını söyleyebilirim. Şimdi, tabii, burada başka şeyler var, dile getirilmedi ama bir tasfiye var, yani Polis Kolejinin kapatılmasından Güvenlik Birimleri Fakültesinin kapatılmasına, birinci sınıf emniyet amirlerinin kadrosuzluk nedeniyle emekliliğe sevk edilmesine, yani, hâlâ burada, bir yapıyla mücadele şeyi altında çok ciddi olarak polisin kendi eğitim süreçlerini de etkileyecek sıkıntılar var. Onlar ne kadar işe yarıyor ayrı mesele ama emniyete dışarıdan atama, bir madde de onu düzenliyor. Emniyete dışarıdan atama gibi bütün bu meselelerin hepsine baktığımız zaman, yani o kolluk güçlerinin yeniden altüst edilerek tam iktidarın güdümüne sokulması gibi bir arayışın olduğunu görüyoruz.

Gelişmiş bir ülkede olması hâlinde hiç itiraz etmeyeceğim... Jandarmanın İçişleri Bakanlığına bağlanması meselesi... Türkiye'de iktidarın böylesine, kolluk güçlerini kendi kolluk güçleri hâline getirdiği, polis devletine yöneldiği bir ortamda çok riskli sonuçlara da varabileceğini düşünüyorum. Yani, birdenbire iktidar kendisine bağlı kolluk güçlerinin sayısını ikiye katlamış olacak. Böyle bir iktidarın bunu nasıl kullanacağı konusunda son derece kaygı duyarım.

Son olarak şuna değineyim, madde olarak: Şimdi, bu, son maddelerinde... Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, biliyorsunuz, valiliklere bağlı olarak Büyükşehir Belediyesi Yasası'nda kuruldu. Bu Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, aslında bir tüzel kişiliğe sahip değildi, bir özel bütçesi yoktu. Şimdi, burada, âdeta yeniden il özel idarelerini sadece valinin şahsında kuruyoruz, valinin şahsında yeniden il özel idareleri kuruyoruz büyükşehir belediyelerinde. Çünkü, bunları özel kişiliğe dönüştürüyoruz ve özel bütçe oluşturuyoruz. Şimdi, bu nasıl bir anlayış? Büyükşehir Belediyesi Yasası'nda yapıldığı söylenen düzeneğe nasıl bir çomak sokma ve büyükşehirlerde ne gibi ihtilaflı sonuçlara, ikili yapılara yol açacak? Bunun çok iyi düşünülmediğini ve çok büyük sıkıntılara yol açacağını söyleyebilirim.

Yani, ben şunu söyleyeyim: Burada, polis yetkisini, bu kadar çok keyfi kullanılan polis yetkisini ancak suçluluk telaşındaki iktidarlar talep ederler. Bu kadar çok, emniyeti tasfiye amaçları, kolluğun bu kadar çok güç, silah, yetki kullanımı, dinleme hakları, gözetim hakları vesaire, bütün bunlar da aşırı keyfiliğe varan şeyler, ancak belirli bir korku toplumu yaratmanın unsurlarıdır ve ben bunu totalitarizme koşar adım gidiş projesinin bir parçası olarak görüyorum. Umarım, yanılırm.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, ben teşekkür ediyorum.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, görüşmekte olduğumuz kanun tasarısının -tabii, bunun esas komisyonu İçişleri Komisyonu- Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görüşülmesini gerçekten çok anlamlı buluyorum ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonunda görev yapan değerli milletvekilleri arkadaşlarıma birkaç temel konuyu hatırlatarak kanun tasarısıyla ilgili görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Bir defa, bu kanun Avrupa Birliği normlarının ötesinde, öncelikle iktidarın çokça eleştirdiği, "darbe anayasası" diye tu kaka ettiği Anayasa'mızın 2'nci maddesine ve Anayasa'mızın temel özgürlükleri düzenleyen bölümüne ciddi şekilde aykırılıklar içermektedir. Yani, Avrupa Birliği normlarıyla zaten bu kanun tasarısını konuşmak mümkün değil. Tabii ki Hükümetin kanun yaparken, -biz bunu değişik kanunları, tasarıları komisyonlarda ve Genel Kurulda görüşürken çokça dile getirdi- Türkiye'nin günlük durumunu bir kenara bırakıp gerçekten ülkenin güvenlik ihtiyaçlarına uygun kalıcı kanunlar yapma konusunda biraz daha ortak akıl kullanarak, bütün dünyadaki örnekleri inceleyerek ve Türkiye'nin geçmişten bu yana yaşadığı süreci ve bugün geldiği noktayı da birlikte değerlendirerek ülkemizin ihtiyaçlarına göre bu tasarıların hazırlanması ve Mecliste kanunların kabul edilmesi lazım. Hani, insanlar üstüne bir ceket alırken bile kılı kırk yararken, kanun yaparken çok acele ve günlük ihtiyaçlara göre böyle çok hızlı kanun yapmak, her zaman bizi ciddi hatalarla baş başa bırakıyor. Bu tasarı metnindeki maddelerin çoğunluğunun şu andaki hâline AKP iktidarı döneminde getirildiğini de unutmamak lazım. Tabii, bugün niye biz bu kanunu konuşuyoruz? Hükümet diyor ki: "6-7 Ekim olaylarını yaşadık. Burada, gerçekten, güvenlik kuvvetleri olayları önleme konusunda birtakım yetki eksiklikleriyle karşılaştı. Bu yetkileri artırın." E tabii, bu güzel de ben de şimdi sormak istiyorum: AKP iktidarı, 2002'den bu yana iç güvenliğin sağlanması konusunda mevcut yetkilerini ne kadar kullandı? Siz mevcut yetkilerinizi kullanmayacaksınız, size verilen şu andaki yetkileri kullanmayacaksınız ama yeni yetkiler isteyacaksınız. Bunu bir defa iyi niyetli bir tavır olarak, iyi niyetli bir duruş olarak algılamamız ve bu işlere bu şekilde bakmamız, bu tasarıya böyle bakmamız mümkün değil.

6-7 Ekimde yaşanan olayların geçmişine doğru baktığımızda, bir defa özellikle 2009 yılında, 2010 yılında Habur'da yaşananlardan bu yana, AKP iktidarı PKK'yla ve terörle mücadele konusunda bir geri adım atmış ve her şeyi pazarlık masasında çözebileceğini düşünmüştür. Bugün bu kanunda, işte "Efendim herhangi bir örgüt bayrağıyla, şununla, bununla yapılan toplantılara, gösterilere biz ağırlaştırıcı hükümler getiriyoruz." diyor. 2011-2012'de Diyarbakır'da düzenlenen mitinglerde Abdullah Öcalan'ın gönderdiği mesajların okunmasında, orada birtakım paçavraların açılması, hepsi Hükümetin bilgisi dâhilinde. Hatta oraya zamanın emniyet müdürü gitti "Ben burada suç oluşturacak bir şey de göremedim." dedi; zamanın emniyet müdürü gitti "Dağdaki teröriste ağılamayan insan değildir." dedi. Yani, bunların hepsini, o görevlilerin hepsini AKP iktidarı atadı.

Ayrıca bugün Türkiye'de bu toplumsal olayların ve birçok suçun önlenmesi konusundaki en önemli eksikliklerden ve en önemli sıkıntılardan bir tanesi Türkiye'de sınır güvenliği kalmadı. Yani, siz bu suç sayılan, işte, sapandı, efendim biliyeydi falan filan diyorsunuz ama, Türkiye bugün her türlü kaçak silah, uyuşturucu vesaire konusunda dünyada bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 13

kaçakçılık cenneti hâline geldi. Önce bu sınırları koruyacak... Mesela İçişleri Bakanlığı AKP iktidara geldiğinden bu yana, 2002'den bu yana entegre sınır yönetimiyle ilgili bir çalışma yapıyor. O kanun tasarısını buraya getireceğine -ki bu da Avrupa Birliğiyle birlikte yürütülen bir proje- bizim önümüze başka malzemeler getiriyor. Pekâlâ, burada getirilen hükümler Avrupa Birliği normlarına uygun mu? Biraz önce İdris Şahin arkadaşımızın anlattığı, Avrupa'da, işte, İngiltere, Fransa, Almanya, efendim, Belçika, İtalya vesaire orada da buna benzer düzenlemeler var. Orada polis bu yetkilerini bir yıl içinde kaç defa kullanmış, hangi olaylarda kullanmış, bunun sonucunda gözaltına aldığı kaç kişi tutuklanmış, kaç kişi serbest bırakılmış?

Türkiye'de son on yılda, işte, Ayışığı, Balyoz, Ergenekon, bilmem ne, adlarını karıştırdığımız onlarca operasyon, yani böyle kamuya mal edilmiş onlarca operasyon yapıldı. O operasyonların kayıtlarını buradaki arkadaşlarımız aslında çıkarsalar hep birlikte seyretecek çok güzel olur. İşte, vatana ihanet, darbe vesaire diye bir sürü görüntüler yayınlanıyor televizyonlarda. Şimdi o operasyonlarda gözaltına alınan, yıllarca cezaevinde yatan insanlar bir "pardon"la geçirilmeye çalışılıyor. Bu insanlara "Ya sizi yanlışlıkla beş sene içeride tutmuşuz." diyor.

Mesela, geçtiğimiz günlerde yasalaşan yargı paketi Komisyonunda görüşülürken ben Adalet Bakanımıza bir soru sordum, dedim ki: Sayın Bakan, Bülent Arınç'a suikast iddiasıyla siz ciddi bir operasyon başlattınız, ordunun bütün iliklerine kadar her şeyini incelediniz ama bu dava ne oldu? Böyle bir dava açılmamış arkadaşlar, böyle bir dava yok. Üzerinden de -sanıyorum 11 Aralık 2009'daydı- beş yıl geçmiş. Yani, böyle bir ülkede şimdi polise ucu açık yeni yetkilerin verilmesi, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'ndaki bu yetkilerin verilmesi, Türkiye'de önümüzdeki günlerde gene benzer operasyonların devam edeceğinin açık göstergesidir. İşte, geçtiğimiz günlerde çıkan yargı paketinin bu manada uygulamaları görülmeye başlandı. 17-25 Aralık protestolarıyla ilgili olarak hem CHP'nin hem MHP'nin hazırladığı pankartlar polis tarafından mahkeme kararlarıyla toplatıldı. Yine, mesela dün yaşadığımız bir olay, Milliyetçi Hareket Partisi olarak on gün öncesinden dün akşam 19'da yapılacak program için Üsküdar Belediyesinden kiraladığımız salon, için dün saat 13'te bu salonun sözleşmesinin belediye tarafından tek taraflı feshedildiği, bu salonda toplantı yapılamayacağı partimize bildirildi.

E tabii ki bu 6-7 Ekim olayları bahane edilerek, yani buradaki bir terör kalkışmasıyla... Mesela bütçenin oylaması sırasında yaşayabiliriz, memurlar "Maaşımız yeteri kadar artırılmadı." diye Meclisin etrafında 30 kişi bir araya gelse, bir gösteri yapsa o da toplumsal olay. Efendim, işte, çevrecilerin düzenlediği bir HES eylemi de toplumsal olay. Burada terör eylemleri ile Hükümetin yaptığı uygulamalara karşı yapılan protesto eylemlerini de birbirine karıştıracak bir düzenleme bu kanun tasarısıyla önümüze getirilmektedir.

Tabii, AKP polisiye tedbirleri artırmak zorunda. Ben o konuda AKP'ye bir hayli hak veriyorum, çünkü AKP hakikaten ciddi manada sokağa çıkma sıkıntısıyla karşı karşıya. Son yıllarda, özellikle son bir yıldır, 17-25 Aralık 2013 olayından bu yana, ne Başbakan ne Cumhurbaşkanı ne bakanlar olağanüstü güvenlik tedbirleri almadan sokağa çıkamıyorlar. İşte, Bayburt'a bile giderken 9 vilayetten binlerce polis. İşte, Muğla'ya giderken birçok ilden uçaklarla Muğla'ya polis taşındı, yani ben bunlara Muğla Milletvekili olarak gözümle şahit oldum. Bu bakımdan, tabii ki kendisini koruyacak birtakım tedbirleri iktidar alacak ama artık polis de bu saatten sonra onları koruyamaz. Sokağa çıkamayan iktidar elbette ilk seçimde tasfiye olur.

Şimdi, arkadaşlar, bu kanundaki en önemli düzenlemelerden birisi de...

FARUK IŞIK (Muş) – Endişe yok o zaman yani. Nasılsa beş altı ay sonra...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Tabii, tabii, onda hiç endişem yok arkadaşlar.

FARUK IŞIK (Muş) – ...tasfiye olacaksanız sizin işinize yarayacak.

BAŞKAN – Evet arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Bir de lütfen konuşmalarımızı Avrupa Birliği prensiplerine yönelik olarak yaparsak.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Şimdi, Avrupa Birliğinde hiç olmayacak bir şekilde, burada ak polisi ve ak jandarmayı kurma girişimi var. Emekliye sevk konusu, tabii, poliste 1'inci sınıftaki, piramidin tepesindeki yığılma konusu yıllardır tartışılan bir konu. Ama şimdi bu kanun tasarısıyla bu yığılmanın önüne geçen, bu yığılmayı bundan sonra bir sistematige bağlayan bir düzenleme yok arkadaşlar. Şu andaki mevcut emniyet müdürlerini, yani Hükümet hangi emniyet müdürlerini istemiyorsa -sadece 1'inci sınıftakiler de değil, 2'nci sınıf, 3'üncü sınıf, 4'üncü sınıf bütün emniyet müdürlerini- onları Hükümetin kuracağı bir komisyon, yani İçişleri Bakanlığı bünyesinde kurulan bir komisyon, komisyonun teklifi, Bakanın onayıyla istenmeyen bütün emniyet müdürleri... Hiçbir Avrupa ülkesinde böyle bir sistem yok. Varsa bunun örneklerini de Avrupa Birliği Bakanlığı yetkilisi arkadaşlarımız, İçişleri Bakanlığı yetkilisi arkadaşlar "Şu ülkede, şu şekilde polis Hükümetin istediği şekilde dizayn ediliyor." diye bize de bildirirlerse, örneklerini de bize bildirirlerse çok mutlu oluruz.

Yine, tabii ki bu terfi sisteminde de şu anda bir komiser muavininin 1'inci sınıfa gelme süresi bu kanunla öncekinden daha hızlı hâle getiriliyor.

Gene bu kanunla, şu andaki mevcut meslekten, polislikten amirlik sınıfına geçenlerle bundan sonra polislikten amirlik sınıfına geçecek yüksek okul mezunları arasında farklı bir düzenleme getiriliyor. Hiçbir Avrupa ülkesinde aynı eğitimi almış, aynı şartlarda bu göreve gelmiş insanların yükselmesinde farklılık kriteri yoktur.

Gene, jandarmanın atanması, özellikle bakan onayıyla atanması oldukça burada üzerinde tartışılacak konulardan birisidir. İl emniyet müdürleri üçlü kararnameyle atanırken, burada jandarma komutanlarının tek bakan onayıyla atanması da bundan sonra jandarma komutanlarını bakanın gözünün içine bakar vaziyete getirecektir. Bu konu da bizim açımızdan önemli bir eksiklik. Tabii burada...

BAŞKAN – Toparlayabilirsek Mehmet Bey.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Toparlamaya çalışacağım hızlıca.

Şimdi, burada en önemli konulardan bir tanesi de emniyetin insan kaynağı yani amir kadrosunu yetiştiren Polis Koleji ve polis okullarının kapatılması. Yani, hem genel hukukta hem Avrupa hukukunda müktesep haklar konusu çok önemli bir yer teşkil etmektedir. Burada bu okulların kapatılmasıyla ilgili öncelikle şu zihniyeti tartışmamız lazım: "Mektepler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 14

olmasaydı maalefi ne güzel ederdim.” diyen zihniyet ile “Bugün ben polis kolejlerini ve polis güvenlik bilimleri fakültesini kapatıyorum.” diyen zihniyetin arasında hiçbir farklılık olamaz. Kimse müktesep hakları yok sayamaz. Bu efendim, “İşte, şöyle olmuş, böyle olmuş; Sayın Cumhurbaşkanı dedi ki ‘Paralelciler bazı yerlerde soruları çalarak bazı kurumları ele geçirdi.’ Arkadaşlar, siz on iki yıldır iktidarsınız. Ben Meclis Genel Kurulunda da söyledim bütçe konuşmasında. Bu dönem içerisinde göreve getirdiğiniz bakanlar, müsteşarlar, emniyet genel müdürlerinin hepsi hem bürokraside hem parti içinde yükselmeye devam ediyorlar. Böyle bir ortamda “Biz efendim bu okulu idare edemedik.” diyorsanız, kendi İçişleri Bakanlığınıza bağlı olan bir okulu idare edemedik diyorsanız, bir kere Türkiye’yi idare etme hakkından vazgeçeceksiniz. Çünkü bu okulun öğrenci alımı, öğrencilerin buradaki faaliyetleri, hepsi tamamen İçişleri Bakanlığının kontrolünde olan bir şey. Avrupa’da da hiçbir okula bir öğrencinin efendim sen buraya yanlışlıkla girmişsin, biz bundan sonra iktisat fakültesine göndereceğiz, işletme fakültesine göndereceğiz... Yani kişinin iradesi olmadan böyle bir şey Avrupa’nın hiçbir ülkesinde yoktur, Avrupa Birliği kriterlerinde yoktur.

Gene, tabii bu dinlemeler ve fişlemeler konusu Türkiye’de çok önemli bir konu. Şimdi, bu yeni nüfus parametreleriyle, yeni kimlik kartlarıyla biyometrik veri kullanılması söz konusudur. Artık bundan sonra nüfusa kaydedilen herkes fişlenmiş olarak sokağa çıkacaktır. Bu da bence üzerinde -Avrupa Birliğinde bunun uygulamaları nedir- çok ciddi olarak tartışılması gereken bir konu. Bunun da üzerinde ayrıca çalışılması lazım.

Ben, bu kanun tasarısının bir defa buradan çekilmesini ve burada hakikaten Avrupa Birliği normlarına uygun bir kanun tasarısı hazırlandıktan sonra bu kanunun görüşmelerinin başlatılmasını öneriyor, hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, biz teşekkür ediyoruz efendim, sağ olun.

Ebubekir Bey, buyurun.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle Komisyonun hukuk fakültesi mezunu bir üyesi olarak gözüme çarpan birkaç hususu paylaşmak istiyorum.

Tasarıda ağırlıklı olarak bizim yıllarca dillendirdiğimiz ve toplumun değişik kesimlerinden yıllarca ceza kanunlarına yönelik eleştirilerdeki temel esas olan caydırıcılığın esas olduğunu görüyorum. Yani, şu zamana kadarki eleştirilerde bu fiiller işlendi ve ondan sonra bunu yapmak mı lazım, cezası fazla mı az mı, bunlar tartışılıyor. Oysa, ceza hukukunun ve yaptırımların konuluş amacı, temel esası, devlet tarafından istenmeyen eylemlerin işlenmemesidir, yani işlenmeden önce, yapılmadan önce, fiil gerçekleştirilmeden önce bunu önlemektir. Bu noktada, özellikle ceza artırımları, erteleme, paraya çevirme ve hükmün açıklanmasının geriye bırakılması gibi birtakım tali yaptırımları önleyici nitelikte artırılmış ve bence yerinde olmuştur, doğru olmuştur.

Elbette dünyadan bağımsız bir ülke değiliz. Birçok uluslararası anlaşmayla, gerek Avrupa Birliği gerek Birleşmiş Milletler gerek NATO gerekse bölgesel başka paktlar noktasında Türkiye uluslararası hukuka riayet etmesi gereken bir ülke ve bu noktada dünya örnekleri çok objektif bir kriter bana göre ve dünya örneklerinin de gerisinde olduğumuzu düşünüyorum. Ha, gerisinde olmak lazım, ilerisinde olmak lazım, bu başka bir tartışma ama yıllarca Amerikan polisi, İngiltere polisi, İrlanda’da en son yine yaşananlar, Avrupa Birliğinde farklı örnekler... Yani, aslında mesele bence şu, hukuk felsefesinde temel esas şudur: DUALİZM esastır, yani iki taraflı düşünme esastır. Bu zamana kadar ki yorumlarda, özellikle muhalefet partili milletvekillerimizin katkılarında, ben daha ziyade sanık tarafından bakan, daha ziyade fail tarafından bakan bir düşüncenin esas olduğunu gördüm.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Yurttaş tarafından diyelim.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Biz sizin sözünüzü kesmedik.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Kestiniz ama yurttaş tarafından...

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Ben sizin sözünüzü kesmedim.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Bağırma. Ne bağırıyorsun?

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Size göre ses ayarı yapacak hâlimiz yok.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen, karşılıklı konuşmayın.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Ben sizin sözünüzü kesmedim. Amacınız bu Komisyonun mehabetini bozmaksa yapmayın bunu lütfen.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Bu mu mehabet?

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Bize göre bu. Beğenmiyorsanız buyurun.

BAŞKAN – Hayır, lütfen. Arkadaşlar, karşılıklı konuşmayın.

Ebu Bekir Bey, siz konuşmanıza devam edin, buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Öyle amir şeklinde konuşma. Sen benim amirim misin?

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Siz konuşmanıza devam edin.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Lütfen bu tacizlere müsaade etmeyin.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Ne tacizi ya?

BAŞKAN – Ebu Bekir Bey, siz konuşmanıza devam edin.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Müdahalede bulunmak makul bir şey.

BAŞKAN – Ertuğrul Bey, karşılıklı konuşmayalım lütfen. Söz isterseniz veriz Ertuğrul Bey.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Yurttaşla yurttaş demek niye kötü bir şey oluyor ya?

BAŞKAN – Evet, Ebu Bekir Bey, devam edin lütfen.

FARUK IŞIK (Muş) – Konuşma şeklini siz belirleyemezsiniz ya. Bırakın kendisi konuşsun.

BAŞKAN – Faruk Bey, Faruk Bey...

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Siz de bu nasihat etmeyi bırakın lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014

Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 15

FARUK IŞIK (Muş) – Müdahale etmeyin ya!

BAŞKAN – Faruk Bey...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Mersin) – Herkes işine baksın.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Maske takmadığı müddetçe sorun yok.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Mersin) – Ya, lafa bak!

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Siz mi belirleyeceksiniz lafımızın hizasını?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Mersin) – He.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen ya.

Ertuğrul Bey...

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Lütfen, lütfen. Saygı bekliyorsanız saygı gösterin. Bakın, burada sizin bulunduğunuz ana kadar gerek Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleriyle gerek Milliyetçi Hareket Partili milletvekilleriyle böyle bir üslupla asla birbirimizle konuşmadık, biliyor muydunuz bunu?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Mersin) – Niye bağırırmaya başladın?

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Siz bağırıyorsunuz ve tepki görüyorsunuz.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Mersin) – Ben mi bağırdım?

BAŞKAN – Ertuğrul Bey...

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Benim konuşmamı kesme hakkınız yoktur beyefendi.

BAŞKAN – Ebubekir, sen devam et ya konuşmaya.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Mersin) – Laf atmak serbest. Yurttaş demeyi öğrenin, ne var.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Muhatap almamayı öğreneceğiz.

BAŞKAN – Siz devam edin, lütfen.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Devam edelim.

Şimdi, burada, efendim, amacımız izahta şudur ki, bir de mağdur tarafından bakmak lazım mevzuat çalışması yapılıyorsa. Bir yasalaştırma faaliyeti yapılıyorsa mağdur taraftan da bakmak lazım. Yani, benim sokaktaki aracım kundaklanıyorsa, benim evimin camları kırılıyorsa veya çocuklarımla güvenliği tehlikedeysen veya bir kör kurşuna kurban gidiyorsa ve bunu yapanlar maske takarak kimliklerini saklayabiliyorsa, gelin bir de burada mağdur tarafından bakalım. Kaldı ki, yıllarca muhalefet partili milletvekillerinin iktidarımızın özellikle geçtiğimiz süreçteki eleştirileri yoğun şekilde güvenlik-özgürlük dengesinde şuydu: Polisin elinden kolundan yetkiler alınmakta. Yani, hangi yetkiye binaen yapabilecek? Hangi yetkiye binaen sorgulayacak? Hangi yetkiye binaen araştırarak? Vesaire, vesaire ki, ben bunların önemli kısmının da doğru olduğunu düşünürlerdim. Dolayısıyla, bu çift taraflı bakış açısından bu düzenlemelerin doğru hatta gecikilmiş bir düzenleme olduğunu düşünüyorum.

Yine, Nüfus Kanunu ve diğer mevzuattaki aynı husustaki hükümlerin önemli şekilde ve çağımızın gereklerine yaraşır şekilde düzenlendiğini düşünüyorum. Bunları son derece olumlu buluyoruz.

Yine, Avrupa Birliği üyesi olmak, evet, devlet olarak elbette ki umurumuzda, umurumuzda da olacak ama hep söylediğimiz gibi, şu umurumuzda değil: Oraya üye oluruz veya olmayız, ama biz, bir medeniyet kriteri olarak getirilen ve aşağı yukarı ideal düzeye yakın olduğunu düşündüğümüz bu kriterlere sahip olmak zorundayız ve bunların Avrupa Birliği üyesi olmak veya olmamak noktasında bence de umurumuzda olmaması gerekir. Ama o kriterleri aşmamız hatta Gazi Mustafa Kemal'in söylediği gibi muhasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkmamız esas. Bu noktadan bakmamız gerektiğini düşünüyorum. En azından bizim fikrimiz bu.

Yine, şunu söylemek lazım, birtakım kriterlerden bahsedildi. Şimdi, gösterilerde onlarca kişilerin, gencecik çocukların ölümüne sebep olanlar acaba hangi kriterlere göre hareket ettiler? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kriterlerine göre mi hareket ettiler? Yoksa İmralı'nın kriterlerine göre mi hareket ettiler? Yoksa Kandil'in kriterlerine göre mi hareket ettiler, Erbil'in kriterlerine göre mi hareket ettiler, bunu bir sorgulayalım. Madem dölalizm, madem ideal hukuk, madem kesin adalet konuşuyorsak bunu bir sorgulayalım diye düşünüyorum.

Yine, yol kesme hususunda da benim dikkatimi çeken bir tespit vardı. Yol kesme yetkisinin polisin uhdesinde olmaması gerektiği yönünde bir tespit var. Peki, kimin yetkisinde, teröristlerin yetkisinde mi olmaya devam edecek? Hâlâ kimlik sormaya devam mı edecek bu teröristler? Orada sahte mahkemeler kurmaya mı devam edecek? O yetkiyi bunlara mı vermeye devam edeceğiz? Bence gecikilmiş bir düzenleme ve devletin birinci vazifesi olan kamu düzenini sağlama noktasında kesin ve kararlı adımlarla devam etmesi gerektiğini düşünüyorum.

Yüz kapama meselesinde tabii kanun metnindeki birtakım lafızların sadece bir kısmı alınırsa bu tür yorumlara girilebilir, yani işte peçe takmadır, dinî zaruretlere veya dinî ihtiyaçlar, yorumlarıyla takanların durumu ne olacak ya da gazdan korunan... Yalnız orada tüm metnin lafızıyla ve ruhıyla esas olduğu düşüncesinden hareket etmek zorundayız, hukuk bu şekilde yürür ve burada bu şekilde zarar verenler amaçlanıyor. Bunu anlamak için de zaten ortalama zekâ ve basit bir Türkçe bilgisi yeterli diye düşünüyorum.

Yine, zarar tazmininde elbette ki gidilmesi gerekir. Bu da yine cezai yaptırımlarda olması gereken caydırıcılık ilkesinin bir örneğidir. Yoksa, hem Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları hem Anayasa Mahkemesinin kararları hem de Danıştayın kararları geçmişten bu yana terör olaylarında devletin tazmin yükümlülüğünü ortaya koymuştur ve bunu fiilen işlediği onlarca, yüzlerce örnek vardır. O aynı şekilde devam ediyor, yani ona bir hâle gelmiyor ama caydırıcılık anlamında, o şahıslara yönelmesi anlamında -ki bu fiiller gerçekleşmesin- doğru bir düzenleme olduğunu düşünüyorum.

Ceza artırımına dair değindik.

Yine, polisin genel başkanları koruması, başbakanları koruması noktasında bir yorum oldu, ona da değinmek istiyorum. Daha geçtiğimiz hafta Başbakanımız Nevşehir'deydi, çok da güzel bir kongre yaptık ve bilemiyorum ama belki yüzlerce kişiyle fiziksel olarak sarıldı, o kadar netini söyleyeyim. Ama polisin genel başkanları korumasının belki en iyi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 16

örneğini Tunceli’de MHP Genel Başkanı vermiştir ve gereklidir. Çok net bir şekilde benim fikrim de budur, gereklidir. Ama bundan eğer bir yorum çıkacaksa, politika çıkacaksa, tüm bu örnekler milletin huzurunda olmaktadır. İktidarımızda 10’u aşkın seçim yaşamıştır bu ülke ve iktidarımızın hepsinde artarak devam etmesi dünya siyasi tarihinde nadir rastlan bir olaydır.

Bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Umarım hayırlara vesile olur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Nevşehir’de bir balon düşmüş, nedir?

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Balon düşmesi değil, hızlı bir iniş söz konusu.

BAŞKAN – Öyle mi? Geçmiş olsun diyelim buradan.

Görüldüğü gibi özgürlük-güvenlik dengesi hepimizi zorluyor tabii ki.

Arkadaşlar, ben 13.30’da bitirelim diye gayret ediyorum. Eğer anlayış gösterirseniz seviniriz ama takdir sizin tabii ki, yani kimsenin sözünü kesmek gibi bir şeyimiz katıyen yoktur, onu açıkça söyleyelim.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Kısa olalım diyorsunuz. Zaten fazla da konuşmacı kalmadı.

BAŞKAN – Mümkün olursa eğer.

Buyurun.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii olayın bu kanunla ilgili ifade edeceğimiz bazı hususları var. Bir de olayın her ne kadar ihtiyaç olarak sadece bir Kobani olaylarına bağlanmaması gerekiyorsa -ki öyle de değildi- sonuç itibarıyla Kobani olayları belki olayı tetiklemiştir, hızlandırmıştır. Ve Kobani olaylarını 6-7-8 Ekimde bizzat ilimde, içinde yaşayan bir insan olarak oradaki bazı tecrübelerimi, gördüklerimi, yaşadıklarımı çok kısa bir şekilde sizlerle paylaşmak istiyorum.

Ben Batman’da uçağa binmek üzereyken olaylar çıkınca seyahati iptal ettim ve geri gittim. Geri gittiğimde, henüz Siirt’e varmadan Kurtalan’dan haber geldi ki belediye binasının camları tamamen parçalanmış, içerisi yağmalanıyor ve belediye makineleri tek tek yakılıyor. Ben istikametimi değiştirdim, Kurtalan’a gittim. Belediye Başkanımız ve arkadaşları olayları herhangi bir şekilde tetikleme gibi olmasın diye, olaylar daha bir yumuşak şekilde geçirilsin diye aslında belediyeyi de terk etmişler. İş yerleri, dükkânlar tamamen kapatılmış yani Kurtalan’da hiçbir şekilde açık hiçbir dükkân da yok, yani Kurtalanlıların hepsi uymuş. Amaç burada Kobani’ye -Kobani için herkesin içi yandı- destek vermeyi toplum olarak herkes yapsın. Ama buradaki amaç bir Kobani desteği miydi? Sonradan gördüğümüz olaylar bunun tam aksini bize gösterdi. Çünkü orada yapılan hiçbir hareketin Kobani’ye en ufak ne bir faydası oldu ne bir desteği oldu, bilakis çok ciddi şekilde ülkede bir toplumsal sıkıntı oluşturdu.

Biz belediye binasına gittik. Biz belediye binasına gidince bir kalabalık belediyeye doğru gelmeye başladı çarşının içinde toplanıp... Zaten kalabalık dışarıda makine yakıyordu. Tam 18 tane iş makinesi belediyenin garajında tek tek yakıldı, yakılmış. Ve kimlerin yaktığı, nasıl yaktığı belli ama nedir? Yüzleri maskeli, yüzlerinde örtü var. Daha sonrasında geleceğim niçin örtüden bahsettiğime. Belediyenin üzerine gelince, tabii ki orada polis müdahale etmek durumunda kaldı ve ben de gaz yedim, yarım saat kadar gözüm açılmadı. Yüzümü kapattılar falan da bilmiyordum, orada suyla falan temas söylediler, neyse oralara girmiyorum.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Mersin) – Maskeniz olsaydı iyi olacaktı.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Yani gaz geleceğini bilmiyordum. Gaz o kadar çok geldi yani belediyenin içine de geldi ve gaz yedik. Poşu olsa... Ama elimde molotofkokteyli olmadan poşu olması en doğrudur. Bakın, şurada bir resim var. Bakın, molotofkokteyli var elinde, yüzünde poşu. Şimdi, bu poşuya biz serbestlik verecek miyiz vermeyecek miyiz? Burada elinde taşlar var, yüzünde poşu, bildiğimiz poşuyu yüzüne sarmış. Dolayısıyla, burada öngörülen bu. Bakın, o zaman sona geleyim sonra tekrar başa geçeyim.

Olaylar oldu, sadece Kurtalan’da 21 tane ev bir gecede yakıldı, 21 tane ev. Bir gecede 21 tane ev yaktılar. Olayların ilk çıktığı saatlerde 18 tane belediye iş makinesini yaktılar, belediye tamamen yağmalandı ve birçok iş yeri tahrip edildi. Olay geçti, aradan iki ay geçti, şu anda Kurtalan’da... Bakın, bu olayları birileri yaptı, değil mi? Yani gökten birileri veyahut dışarıdan birileri gelmedi, tesadüfen de yanmadı buralar, birileri bu işi yaptı ama şu anda Kurtalan’da bu olaylardan dolayı tutuklu, gözaltında hiç kimse yok, çok ilginç değil mi? 1 kişi var, onu da Kurtalan mahkemeleri serbest bırakmış, daha sonra, işte, Siirt’te itiraz edilmiş, Siirt onu tutuklamış. Şimdi, biliyor musunuz, bu kadar iş yeri yakıldı, bu kadar makine yakıldı, bu kadar insanlar taciz edildi; 1 kişi yok içeride. Peki “Nedir bunun sebebi?” diyoruz. İşte, polis getiriyor savcı salıyor, savcı gönderiyor mahkeme salıyor. Eşkâl de belli; ayakkabısı, gömleği, pantolonu belli, o olduğu belli, herkes de bunu biliyor. “Efendim, işte, şahıs teşhis edilemedi.” “Niye?” “Yüzü kapalı.” diye. Şimdi, böyle olunca... O zaman biz bu şekildeki Vandalizme devam mı edeceğiz yoksa bunu önleyici tedbirler mi alacağız?

Ve bir şey daha söyleyeyim, çok ilginç bir şey daha söyleyeyim. O iki gün içinde eğer polis kendisini salahiyyetli hissetseydi belki birçok olayı önleyebilirdik, belki ölümler de önlenebilirdi.

Bakın, bir benzin istasyonunda birisi öldü. Kimden geldi, silah nereden patladı bilmiyoruz. Bir grup, benzin istasyonuna saldırıyor, keleşler vesaire. Fakat o Vandalistler tarafından, teröristler tarafından benzin istasyonuna giden yola barikat yapıldığı için “Efendim polis, asker ve bizim araçlar geçemiyor, orayı da açamıyoruz, can güvenliğimiz yok.” vesaire. Biz gereğini yaparsak, herhangi bir şey olursa, başka olaylarda olduğu gibi bizim de başımız derde girer korkusu mu, isteği mi, arzusunu mu bilemiyorum ama sonuç itibarıyla insan öldü ve ta 90 kilometre öteden korucular geldiler ve onlar ancak oradaki o benzin istasyonundaki olayları önleyebildiler, engellerebildiler. Ve o benzin istasyonu maalesef hâlen kapalı ve o benzin istasyonu sahibi ve birçok akrabalarının bir kısmı İstanbul’a göçtü, bir kısmı köylere, başka yerlere dağıldılar ve Siirt’e gelip istasyonlarını çalıştıramıyorlar. Yazık değil mi bu insanlara? Borçları var, alacakları var, banka borçları var, çekleri var, kredileri var. Büyük bir aile yok olup gitti, büyük bir aile, yok olup gitti.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 17

Okullar... İhbar geldi, bana ihbar geldi. "Efendim, falanca bölgedeki okulları yakmaya gidiyorlar." Biz valiye söylüyoruz, vali talimat veriyor, poliste hareket yok. Engellenemedi.

Sağlık ocakları, kadın doğum hastanesi, çocuk hastanesi yakıldı. Ve buna benzer birçok olay. Ve bu olaylardan sonra da maalesef dediğim gibi herhangi bir şey yok ortada. Bundan önceki süreçte, bu olaylar olmadan önceki süreçte, bizzat kendim burada Hükümetimize ifade ettim. Biliyorsunuz, milletvekiliyle Başbakan gruplar hâlinde bölgelerin milletvekilleriyle toplantılar yaptı. Dedik ki "Efendim, çözüm sürecine sonuna kadar bağlıyız ve arkasındayız. Çözüm süreci bu ülkenin olmazsa olmazıdır. Türklerin hakkı bu ülkede neyse Kürtlerin hakkı da odur. Bu haklar tesis edilinceye kadar sadece Kürtlerin değil, Alevilerin, diğer dinlere mensup insanların, yani kim kendisini biraz itilmiş, efendim dışlanmış görüyorsa kendi bazı hakları noktasında, o haklar tesis edilinceye kadar bu çözüm sürecinin devam etmesi lazım. Ama çözüm sürecinin esas çekirdeğinde biliyorsunuz doğu ve güneydoğu ve Kürt halkları var, Kürt meselesi var. Dolayısıyla, biz bunun arkasındayız. Bunu her bir arkadaşımız söylüyor. Biraz sonra Faruk Bey konuşacak, bölgedendir, muhtemelen aynı şeyi söyleyecek. Ancak çözüm süreci demek kamu düzeninin yok olması demek olmaması lazım. Çözüm sürecinden istifadeyle birileri istismar ediyor bunu. Güvenlik güçleri, mülki amirler de kimi çözüm sürecine halel gelmesin diye, kimi de başka gailelerle tamamen meydan boş bırakılmış.

Siirt'te şehrin ortasında insanlar telefon açıyorlar. Siirt'in demografik yapısı ayrıdır, Araplar var, Kürtler var. İnsanlar arıyorlar, diyorlar "Efendim, biz bu şehri terk edeceğiz. Biz artık iş yerimize gidemiyoruz, biz evimize gidemiyoruz. Bazı yerler var ki oralardan geçemiyoruz. Gelmiş insanlar, yüzleri kapalı, bizim kimliğimizi soruyorlar." Muhtarlığa telefon açıyorlar, diyorlar ki: "Efendim, bizi alıp götürüyorlar ve bize şey biçiyorlar, şu kadar para vereceksin." Devlete vergi veriyorsanız... Ki muhtarın neresi vergi verecek, zavallının kendisini geçindirecek parası yok, bir de para vereceksin. Bu bir heyetle oturuluyor, pazarlıklar yapılıyor. Bu pazarlıklar sonucunda indirilebiliyorsa indiriliyor. İnsanların tamamında, oralardaki iş yapan hiçbir insan başka türlü hareket edemiyor, yakılıyor yıkılıyor makinaları. Şimdi hâl böyle olunca kamu düzeni... Evet, özgürlükler mutlaka ama güvenlik de olması lazım. İnsanlar kendilerini güvende hissetmesi lazım.

Bir arkadaşımız dedi ki: "Korku toplumu yaratılıyor." Hayır, oluşturulan korku imparatorluklarının önüne geçiliyor, yapılmak istenen bu. Özgürlüklere taviz vermeden kamu düzeni oluşturulmaya çalışılıyor. Bazı güvenlik güçlerinin kendilerinin arkasına saklandıkları, "Efendim, bizim elimiz kolumuz bağlı dedikleri bazı tedbirler alınıyor. Arkadaşlarımızda söylediler, biz de inceledik. Yani sadece üç tane ülke, Fransa, Almanya ve İngiltere'yi mukayese ettiğimiz zaman gözaltılar gerçekten Türkiye'ye... Hiçbir yerde molotof kokteyli serbest değildir. Yani molotof kokteyl ve... Biraz önce söylediğim yakmaların tamamı molotof kokteyliyle oldu. Alıyor eline molotof kokteyli, atıyor evin içine, ev yanmaya başlıyor. İnsanlar kurtulabiliyorsa kurtuluyor, yoksa yaralanıyor. Dolayısıyla, biz, değerli arkadaşlar, hiçbir şekilde ne çözüm sürecinden taviz vereceğiz ne de özgürlüklerden tavizler vereceğiz ama insanlarımızın o bahar havasını, o çözüm sürecindeki, başlangıçtaki bahar havasını tekrar yaşamasını mutlaka sağlayacağız.

Olay sadece PKK'yla ilgili de değil. Bakın, güneyimizde hem Irak'ta hem Suriye'de çok merhametsiz, zalim yeni bir örgüt türemiş. Utanmadan bir de "İslam" kelimesini kullanıyorlar. Ben hiçbir uluslararası platformda bunu kullanıyor ve açıklıyorum da. Özellikle "İslam" kelimesinin bir terörist örgütün isminde olması bizim için kabul edilemez bir şey diyoruz ve "DEAŞ" diyoruz. DEAŞ'ın yarın Türkiye'de eylem yapmayacağını kim nereden garanti edebilir? Dünyanın her yerinde olduğu için, eminim Türkiye'de de sempatizanları vardır. Çünkü insanlara çok değişik yaklaşımları vardır.

Dolayısıyla, bu alınan tedbirler, esasen dediğim gibi kamu düzenine yöneliktir. Arkadaşlarımızın tereddütlerini anlamaya çalışıyorum. Ama inanın, burada hiçbir şekilde Avrupa Birliği normlarından, kriterlerinden taviz söz konusu değildir. Zaten Sayın Cumhurbaşkanımız değişik platformlarda Avrupa Birliğinin cumhuriyetten sonra Türkiye'nin en büyük modernleşme projesi olduğunu ifade ediyor. Hükümetimiz programına aldı. Cumhurbaşkanımız Meclisteki konuşmasında yine Avrupa Birliğine karşı olan bağlılığını ülkenin ifade ettiler. Dolayısıyla, biz Avrupa Birliğine daha fazla yaklaşıyoruz gibi bir çalışma içindeyken ve bütün Parlamentonun böyle bir düşünce ve yaklaşım içinde olduğunu her yerde ifade ederken, burada Avrupa Birliği normlarından geri adım atmanın mümkün olmadığını ifade ediyorum. Çünkü Avrupa Birliğinden gelen arkadaşımız ve Müsteşar Yardımcısı da aynı şeyleri söyledi. Bakanın yaptığı açıklamalar aynıdır, Başbakanın yaptığı açıklamalar aynıdır ama aynı Avrupa Birliği için... Biraz önce Ertuğrul Bey söyledi de. Aynı Avrupa Birliği eğer, gazetecilikle hiç ilgisi olmayan, tamamen yargının bağımsız olmasını hep beraber desteklediğimiz, bağımsız olması gereken yargının bir operasyonu olan bir gruba karşı olan yakındaki, bu birkaç gün önceki operasyonunu Avrupa Birliği alelacele bir pazar sabahı...

BAŞKAN – Afif Bey, toparlayalım.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) - ...bununla ilgili bir açıklama yapıyorsa, bizim karşı durduğumuz Avrupa Birliği bu. Yoksa biz hiçbir şekilde hiçbir zaman Avrupa Birliği normlarından, açık komite dediğimiz Avrupa Birliği mevzuatından, 28 ülkenin ortak mantığıyla ortaya koymuş olduğu ve insanımıza mutlaka faydasına olan Avrupa Birliği kriterlerinden, mevzuatlarından taviz vermemek üzere yola çıkmışız. Bizi üye yapsınlar yapmasınlar, sevsinler sevmesinler, çifte standart uygulansınlar uygulamasınlar, fasılları açsınlar açmasınlar, biz Avrupa Birliği normlarının Türkiye'deki insanlara uygulanması için yola çıkmışız. Ev ödevimizi yapıyoruz ve bu mevzuatın da inşallah hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, ben teşekkür ediyorum.

Ben 13.30'da bitirelim diye çok gayret ettim ama yani 13.30'u biraz geçirdik. İki arkadaşımız hâlâ söz istiyor.

Ercan Bey, hemen toparlarsak eğer...

Çünkü toplantıları vaktinde de bitirmezsek bir daha biz kimseyi bulamayacağız burada yani.

ERCAN CANDAN (Zonguldak) – Ben çok kısa bir konuşacağım.

Ben de bu düzenlemede caydırıcılığın esas olduğunu açıkçası görüyorum. Sayın Demirkıran'ın söylediklerinde bir gerçekdışılığın olmadığı konusunda hepimiz mutabıkız. Dolayısıyla, bir devletin en önemli görevi önleyicilik ve caydırıcılık

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 18

görevidir. Bir devletin en büyük görevi halkının ve vatandaşının can güvenliğini ve mal güvenliğini korumaktır. Eğer bu noktadan bakarsak, kullanılan molotofların işte sapanlara çevrilerek birazcık olay başka, daha masumane tarafa getirilmeye çalışılıyor açıkçası. O zaman şöyle mi diyelim: İstanbul'da bir otobüste bir kızımız yandı ilk zamanlarda hatırlarsınız, bunun hakkını kim koruyacaktı o zaman? Peki bunun insanlık dışı olduğunu biliyorduk da, bundan sonra bu molotof kokteyli insanlık dışıdır, bundan sonra kullanmayalım denildi mi? Hayır, artan bir güçle kullanıldı, artan bir oranda kullanıldı. Öyleyse, bize düşen görev, devlete düşen görev, milletin temsilcisi olarak bize düşen görev, buna bir an önce çözüm bulmaktır. Şu andaki düzenlemenin ben geç kalındığına yürekten inananlardanım. Geç kalınmış bir düzenlemedir ve ivedilikle bunu çıkarmamız gerekmektedir.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Nursuna Hanım, Nursuna Memecan, Sivas Milletvekili, buyurun efendim.

NURSUNA MEMECAN (Sivas) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de bir satır genel olarak bir şey söylemek istiyorum. Tabii, kamu güvenliği ve bireysel haklar zaman zaman çakışabiliyor ve hangisini tercih edeceğiz, kamu güvenliği mi, bireysel hak ve özgürlüklerimiz mi? Bu sadece Türkiye'de değil, dünyada da çok tartışılan bir olay. Hele şimdi son zamanlarda meydana gelen, Amerika'da meydana gelen, İngiltere'de meydana gelen olaylarla daha da çok gündeme gelmiş bir konu. Ben, şahsen, bireysel hak ve özgürlüklerin her zaman ön planda tutulmasını, bireysel hak ve özgürlükler gözetilerek kamu düzeninin sağlanması gerektiğini düşünüyorum. Kamu güvenliği sağlanırken, bir kere illa bu olaylar üstünden değil, olaylar olmadan önce dil üzerinden de konuşulması gerektiğini, daha birleştirici... Hele Ali de söyledi, bizim bölgede çok fazla oluyor bu olaylar. İşte Amerika'da birkaç senede bir böyle olay yaşanırken, bizim ülkede haftada birkaç defa bu tür olaylar, protesto olaylarında şiddet yaşanıyor. Yani sadece protesto olayları değil. Burada da bunlara dikkat etmemiz gerektiğini düşünüyorum. İnsanların toplu olarak bir araya gelme, fikirlerini söyleme, barışçı yollarla kendilerini ifade etme en doğal hakları. Buna çok çok saygı göstermek lazım. Her toplantının, toplu gösterinin bir şiddete döneceği gibi algılanmaması lazım ve konuşulan dil, polisin yaklaşımı, başka güçlerin yaklaşımının da bu şekilde olması lazım. Yani, daha yumuşatıcı, anlayış gösterici. İşte demin konuşuldu, yolu kapatıyor ve "Hayır, buradan geçemezsin." dediği zaman zaten oraya bir tepkiyle gelmiş insanlarda daha çok tepki doğuruyor. Hele şiddet işin içine girdiği zaman şiddet şiddeti de doğuruyor. Buralara gelmeden çok yapılabilecek şeyler var. Bunlara da dikkat etmek lazım. Şiddet kullanımı konusunda da çok temkinli olması lazım, polisin eline aldığı şeyi, her şeyi durduracağı diye ne kadar çok kullanılırsa o kadar çok da karşıdan tepki oluyor.

Bir de, hani bütün bu koruyup kollamayı, kamu düzenini sadece polisten bekleyemeyiz, istihbarat olması lazım. Daha iyi istihbaratla nerelerde ne gibi şeylerin planlandığını... Yani, bu barışçı protestocularla şiddete yönelik protestocular arasındaki ayrımı da öncesinde belirlemek lazım. Her barışçı protestocuyu şiddet eylemine yönelen birileri gibi düşünmemek lazım, ona göre davranmak lazım. Bu konularda da poliste belki daha çok eğitim ve bir mental değişikliğe ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Hep karşıdakini suçlu ve kendine yapılmış bir şey gibi algılamaması lazım. Polisin görevinin cezalandırmak değil, yatıştırmak olduğunu daha iyi anlaması lazım. Birçok defalar cezalandırmaya da geçebiliyor yaptıkları şeyler. Onun için hani burada eğitim olması lazım, daha çok karşıdakinin haklarına saygılı olunması lazım ve tabii ki hiç kimsenin protesto yaparken eline şiddetle başvuruyor olması asla da kabul edilemez bir şey olması lazım. Hiçbir şekilde bunlara göz yummamalı ama bireysel hak ve özgürlüklere de değer verilmeli.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olarsınız.

Galiba son olarak Faruk Bey.

Faruk Bey, anlayışınıza sığınıyoruz.

FARUK IŞIK (Muş) – Hepinize saygılar sunuyorum. Sayın Başkanım, değerli milletvekilli arkadaşlarım, bürokrat arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, nereden geldi, niye gelindi bu kamu düzenini sağlamakla ilgili niye böyle bir kanuna hacet duyulduğunu kısaca ben özetlemek istiyorum. Maalesef -bölge milletvekililiyim- Türkiye'de bir barış iklimi, bir bahar iklimi esiyordu, artık çözüm süreciyle beraber bölgede insanlar yaylalara çıkmaya başladı, yatırımcılar bölgeye gelip yatırım yapmaya başladılar, fizibilite raporlarını hazırlıyorlardı, çok güzel bir iklim havası, bahar havası derken dağlarda piknikler yapılmaya başladı ama bir de bu Kobani hadisesiyle beraber 6-7-8 Ekim olayları bizim bütün umutlarımızı altüst eden bir hadiseyle karşı karşıya geldik. İlk hadise Muş'ta, Varto'da gerçekleşti ilk ölüm hadisesi.

Şimdi, değerli arkadaşlar, yıllarca bölge halkı ve bizler bir şeyde müştekiydik, yani ceberut anlayışlardan, tek tipçilikten, zulümden baskıdan, asimilasyondan, faili meçhullerden, yol kesmelerden, sürgünlerden, işkencelerden hep biz şikâyet ediyorduk.

AK PARTİ'yle beraber ve çözüm süreciyle beraber insanı merkeze yerleştirmek suretiyle birkaç kez Türkiye'de huzurun ve güvenin sağlanmasıyla ilgili girişimler yapıldı. Maalesef içeride ve dışarıdaki savaş baronları bu birlikleri koruma adına atılan adımların önüne bir engel teşkil etti. Ta ki yirmi üç-yirmi dört ay öncesine kadar. Yirmi üç-yirmi dört ay öncesinde daha kararlı bir irade ortaya çıkmaya başladı. Kararlı iradeyle beraber ben -belki sizler benden daha iyi bu konuyu bilirsiniz- şunu görmüştüm. Yani Aliya İzzetbegoviç'in bir sözü var: Bosna savaşı münasebetiyle bir anlaşmaya imza atıyor ve o gün Bosna halkı bu anlaşmaya çok fazla sıcak bakmıyor. Bir müddet sonra Aliya İzzetbegoviç bir gazeteye demeç veriyor ve gazeteci soruyor kendisine, diyor ki: "Siz o gün o anlaşmaya imza atarken birçoğumuz o anlaşmanın içeriğiyle ilgili rahatsızlığımızı dile getirmiştik. Siz hâlâ o noktada mısınız?" Çok net bir cevap veriyor "Hâlâ o noktadayım. Ben o anlaşmanın tam olarak Bosna halkını tevdi edeceğine ve hakkını verebileceğine tam anlamıyla ben de inanmayanlardan birisiydim. Ama bir şeyi başardık, bugün hayatta olan gençlerin hayatta kalmasını sağladık. Biz o gün o anlaşmaya imza atmamış olsaydık belki bugün hayatta olan gençlerin çoğu toprak altında olacaktı ve Bosna halkının birçoğu da ölümlerle karşı karşıya gelecekti, açlıkla karşı karşıya gelecekti. O anlaşmanın belki faydası dün ölümle karşı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 19

karşıya gelen gençlerin hayatta kalmasını sağlamak, bugünkü gençlerin de ileriye dönük yaşamlarını koruyabilmek için anlamlı."

Çözüm süreci burada çok önemliydi yani. Günde dağlarımızdan kentlere bir sürü insan cenazesi gidiyordu. Bu Kürt olabilir, Türk olabilir, asker olabilir, öğretmen, hemşire olabilir; hiç fark etmez. Ama insanların cenazeleri şehirlere gidiyordu. Çözüm süreciyle beraber insanların hayatta kalmasını başarabilme noktasına gelmiştik. Olağanüstü hâl kalkmıştı, faili meçhuller kalkmıştı, işkenceler kalkmıştı, yani her gün konuşulan şeyler, gece baskınları, yol kesmeler ortadan kalkmıştı. Ama, bu çerçevede Hükümet hakikaten çözüm süreciyle çok sadık ve dirayetli davranmaya başladı. Çözüm sürecine halel getirebilecek şeylere... Herhangi bir eylem içerisinde olmadı, yani valisi, emniyeti, jandarması ona sadık kaldı ama çözüm süreciyle ilgili süreci tek taraflı bir bozma eğilimi vardı, tek taraflı. Sürekli yol kesmeler vardı, tacizler vardı, insanları taciz ediyorlardı, ceza makbuzları gönderiyorlardı, bir partiye oy vermeyen, diğer partiye oy vermeyen köylere baskın düzenleniyordu vesaire. Ta ki o 6-7 Ekim olaylarına kadar. Ben geçen gün de söyledim, konuşmamın birisinde, "Yıllardır, bölge halkı, biz muzdariptik." dedim.

Bana bir iki dakika fazla verersen memnun olurum, çünkü önemli bir mesele.

Niye bu kanuna hacet duyuldu, niye bu kanuna hacet duyuldu? Evet, biz yıllarca diyorduk ki: "Yol yok bölgede, okul yok, hastane yok. Bu rejim geldi, Kur'an'ı yasakladı, yurtlarımız yok, dilimizde, kültürümüzde yasaklar var, can güvenliğimiz yok, adam yerine konulmuyoruz." diye. Yüzlercesini sayabiliriz. Köylerimiz boşaltıldı, köylerden göç ettirildi. Bu Hükümet geldi, göçü önleme noktasında her türlü tedbiri aldı. Kanunda ve yönetmelikte yapılan değişikliklerle köylerde bir vesileyle, yani hangi gerekçeyle olursa, ister terör örgütünün baskısıyla, devletin köyü boşaltması neticesinde köylerden göç eden insanların köye dönüşüyle ilgili projeler geliştirdi. Tazminat ödemeye başladı, işte o psikolojik rahatsızlığı ortadan kaldırdı. Yol yapmaya başladı bu devlet, Hükümet yol yapmaya başladı. Hastaneler yapılmaya başladı, okullar yapılmaya başladı, dil ve kültürümüzde yasaklar ortadan kaldırıldı, can güvenliği sağlanmaya başladı ve devlet ilk kez vatandaşa adam gibi davrandı, adam gibi davranmaya başladı. Arkadaş, şimdi ne yapıyoruz biz? Müşteki olduğumuz ve üzerinde mağduriyet siyaseti güttüğümüz hadise neydi? Bunlardı. Şimdi ne yapıyoruz? Yol yapmaya gelen greyderi, dozeri, kepçeyi yakıyoruz, bir.

BAŞKAN – "Yakıyorlar." de ya.

FARUK IŞIK (Muş) – Yakıyorlar.

EBU BEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Biz yakmıyoruz.

FARUK IŞIK (Muş) – Ya, kim yakıyorsa artık!

Yani şimdi, arkadaşlar, okullar yakılıyor. Hani okul yoktu, Kürtler cahil bırakılıyordu. Okullar yakılıyor, imam hatipler yakılıyor, sağlık ocağındaki ambulanslar yakılıyor ya! Ya, yaralıyı taşıyan ambulans yakılıyor! 112 ambulans yakılıyor. Arkadaşlar, ya, bunları bilelim! Arkada Kur'an kursları. Kur'an'ı yasaklamıştı ya rejim. Kur'an kursları ya! Kur'an kursları yakıldı ya! Kültürümüz üzerinde baskı var. Arkadaşlar kültür evleri yakıldı, kütüphaneler yakıldı arkadaşlar. 23 tane okul yakıldı benim şehrimde. Arkadaşlar, ya ben 1 tane okul yapabilmek için 50 tane takla atıyorum, 50 tane takla atıyorum ya! 23 tane okul birden yakıldı benim şehrimde. Ya iletişim araçları ve postaneler yakıldı! Tarım ya! Tarım ve ziraatla meşgul olan binalarım yakıldı benim. Bütün ilçelerde var, 3 tane ilçemde tarım binaları, Ziraat Bankası binaları. Arkada "Can güvenliği yok." diyordun yani. Can güvenliğini kim tehdit ediyor şu anda? Hakikaten rejim mi tehdit ediyor yoksa biz mi tehdit ediyoruz? Bunu bilmemiz lazım. Adam yerine konulmayla ilgili ya! Ya, yıllarca ben bir devlet memuru olarak... İşte meslekten ağabeyim burada ya, inan ki takip altındaydık ya! Anamızla Kürtçe konuşamıyorduk, anamızla Kürtçe konuşamıyorduk devletin resmî telefonunda ya!

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Şarkı dinleyebiliyor muydun?

FARUK IŞIK (Muş) – Ya, şarkı dinleyemiyordum! Ben anamla görüştüğümde ya postaneye giderdim, kaymakamla vali yardımcısıydım -arkadaşlar, bilin diye söylüyorum- ya da bir arkadaşımın bir evinde telefonla açardım -anam Türkçe bilmiyor, Allah onu Kürt yaratmış- babamla konuşunca, "Anan burada." dediğinde "Baba, anam kalsın şimdi." Ya, AK PARTİ iktidara gelince bir gece ben anneme... Erzincan Vali Yardımcısıyım, bilin arkadaşlar ...Olan inancımı söyledim o gün, o gün devlet memuruydum, partili değildim; saat gece on bir, babamı aradım bir vesileyle. Babamla konuştuktan sonra "Annen senin sesini duymak istiyor." dedi. "Ver baba." Annemin ilk sözü neydi biliyor musunuz? Kürtçe bilen var mı içinizde? Yok, değil mi.

BAŞKAN – Var, var, bir tane var.

FARUK IŞIK (Muş) – "(x)" dedi, "Kimse yok mu orada, seni dinleyen kimse yok mu?" diye. Ya, bu korkuyu anama yaşattılar! Allah aşkına ya! Bir ananın evladıyla konuşmasını... Bu tehdidi yaşadılar. Dedim "Anne, merak etme. Artık vicdanlı insanların iktidara geldiğine inanıyorum. Senin konuşmandan dolayı kimse bana zarar vermeyecek." diye.

Şimdi, arkadaşlar, bak, bu bahar iklimi gerçekten bozulmaya çalışıldı ya! Yazık ya! Ölen Kürt'tür, Türk'tür, Alevi'dir, Sünni'dir; çok mu önemli yani? Ama ülkenin bir huzuru bozuldu yani. Hangi sebeple? Kobani'de devlet, Hükümet Kobani'ye yardım etmiyor. Ya, el insaf, el insaf ya! Üç gün içerisinde 200 bin kişi sınırdan içeriye alındı. Hem ırken hem dinen benim akrabalarım. Bak, hem ırken hem dinen akrabalarım içeriye alındı arkadaşlar. Arkadaşlar, hangi ülke kendi bağımsız topraklarını bir başka ülkenin askerlerinin geçişiyle ilgili, bir başka coğrafyada koruma göreviyle ilgili kendi toprağını kullandırıyor ya! Türkiye Cumhuriyeti devleti gerek özgür Suriye ordusu gerekse Peşmerge geçişiyle ilgili her türlü imkânı sağlamadı mı arkadaşlar? Sağladı ya. Ama orada kim kimi vurdu? Sen benim partilim değilsin diye gittiler kurban etini dağıtan insanları 3'üncü kattarı, pencereden aşağı attılar ya! Ya, bunları artık vicdanı bir sorgulamadan geçirmemiz lazım. Geçirmemiz lazım. Kamu düzeni sağlanmazsa arkadaşlar ne Kürt huzurda olur ne Türk huzurda olur ne Müslüman'ı

(x) (x) Bu bölümde Hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : AB Uyum

Giriş :

Tarih : 18/12/2014 Stenograf :

Kayıt: AB Uyum

Sayfa: 20

huzur görür ne Alevi'si huzur görür. Kamu düzenini sağlamak zorundayız. İnsan yaşamının temel kaidesi güvenliği sağlamaktan geçer.

Bakın, ben bir Alman firmasıyla anlaşmıştım güneş panellerini yapmak için, gelip Muş'a fabrika kuruyorlardı. Arsayı gösterdim, yetkilileri geldi, avukatları geldi, Muş'a gitti. Bu olaylardan sonra adamlar vazgeçtiler. Ya, arkadaşlar, Muş bunu hak etmiyor! Kimse de bunu hak etmiyor ya! Bütün bunlarda geri kalmışlıktan şikâyet, okuldan şikâyet... Ha, şöyle bir sebep var, şu anda yapılmak istenen şudur bölgede, açık ve net söylüyorum: Kendileri gibi düşünmeyen Kürtleri oradan göçe zorlamak, bu bir. İkincisi de, geri kalanları da cahil bırakmak. Cahil Kürt üzerinden daha iyi politika yapıyorlar.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Beyaz Kürt yaratmaya çalışıyorlar.

FARUK IŞIK (Muş) – Cahil Kürt'ü dağa da çıkarırsın, hırsızlığa da teşvik edersin, olaylara da sürüklersin, ölüme de sürüklersin. Cahil ve yoksul bırakarak Kürtlerimize siyaset yapılacak. Kardeş, bu kabul edilebilir bir şey değil. Can güvenliği sağlanması lazım, kamu düzeni sağlanması lazım. Ne orada Kürt göçe zorlansın, ne solcu Kürt, ne Alevi Kürt, ne Müslüman Kürt, ne dinsiz Kürt, ne Şii Kürt; kimse kendi yurdundan, arkadaş, psikolojik olarak göçe zorlanmasın. Çünkü bizi göçe zorlamakla... 3 bin tane köy boşaltıldığından ve bu rejimin 3 milyon insanı göçe zorlamasından hep şikâyet ediyoruz. Biz kendimiz aynı şeyi yapmaya kalkışıyoruz.

Arkadaşlar, dikkat etmemiz lazım. Bu ülkenin birliği, bütünlüğü Kürt için de Türk için de Alevi için de Arap için de Çerkez için de Gürcü için de ülkenin güvenliği şarttır, şarttır, şarttır... Başka yolu yok.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz, sağ olasınız.

Ertuğrul Bey, siz söz istemiştiniz ama mümkünse bir iki cümleyle...

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Mümkün olduğu kadar...

BAŞKAN – Ya, ben kimseye söz vermemezlik etmeyi sevmiyorum ama yani bir yerde bitirmemiz gerektiğini takdir edersiniz. Lütfen, çok çabuk bir şekilde...

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Başkanım, bu son konuşmalarla birlikte, sanki bu yasaya itiraz edenler malın, mülkün, canın zarara uğramasına hoşgörüyle bakıyorlarmış gibi bir izlenim doğabilir.

BAŞKAN – Yo, yo, öyle bir intiba yok canım. O yanlış bir intiba, yok.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (Mersin) – Şimdi, şöyle söyleyeyim: Bu sebeplerden, deminden beri anlatılan sebeplerden bu sonuca varılamaz. Bizim başından beri söylediğimiz budur. Öyledir diye bu yasayı çıkartamazsınız.

İkincisi, öyle olup olmadığının ölçüsünü de daha uzun boylu konuşmamız lazım. İki yıldır çözüm sürecinde haklar mevzusunda elle tutulur bir ilerleme sağlanmadığı sürece bütün bu çatışmasızlık hâlinin varlığının kendisi insanları tatmin etmeyebilir. Bunları tartışmaya açabiliriz, burada problem yok, ama şudur: Sözü edilen bütün yakma yıkma olayları, mala cana verilen zarar, partimizin bunları savunacak hâli de yok, biz de bunları savunuyor değiliz. Söylediğimiz şey: Bunlarla başa çıkmanın yolu bu yasadaki değişiklikler değildir. Yapmamız gereken iki şey var. Bir: Daha geniş bir konsensüs sağlamak. İkincisi, yurttaşların özgürlükleri yönünde adım atmak. Onların iradesinin ortaya çıkmasına imkân vermek. Bu kadar. O yüzden bütün bu diğer tartışma bu yasadan bağımsız bence.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tamam efendim, çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Arkadaşlar, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, görüşmeleri tamamlamış bulunuyoruz.

Şimdi, maddelere geçilmeksizin burada ortaya konulan bütün görüşlerin ana Komisyona rapor edilmesini, bildirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şöyle bir durum ortaya çıktı arkadaşlar: Biz size gündemi bildirdikten sonra COSAC toplantısının tarihi belli oldu, bize bildirdiler. Dolayısıyla, gündeme yazamadığımız bir karar almamız gerekiyor. 1-2 Şubatta Letonya'nın başkenti - Letonya yeni dönem başkanı- Riga'da yapılacak 53'üncü COSAK Başkanlar Toplantısına 1 Komisyon başkanı ve 1 Komisyon üyesiyle 1 uzmanın katılmasıyla ilgili başkanlığımıza yetki vermenizi arzu ediyoruz. Bunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir

Evet, teşekkür ediyoruz.

Komisyon toplantımız sona ermiştir.

Herkese çok teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 13.57